

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Šárka Nováková

3. ročník – prezenční studium

Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Porozumění neologismům mezi středoškolskou mládeží (na materiálu
studentů prostějovských středních škol)

How do high school students understand neologisms in Czech (on material of
Prostějov high school students)

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.

OLOMOUC 2008

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní všechny použité zdroje a literaturu. Rozsah práce činí 99 292 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 31. března 2008

.....

Téma: Porozumění neologismům mezi středoškolskou mládeží (na materiálu studentů prostějovských středních škol)

Autor: Šárka Nováková

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.

Cílem této práce je analyzovat skutečnou živost a významovou ustálenost vybraných neologismů mezi středoškolskou mládeží na Prostějovsku. Jádrem práce tvoří vyhodnocení výsledků z dotazníků, které vyplnili studenti a vyslovení závěrů z předcházejících výsledků vyplývajících. Práce se zaměřuje především na četnost užívání neologismů vybraných ze slovníku neologismů¹ a na jejich živost, polysémii, homonymii a ustálenost jejich významu. Pozornost je věnována i Českému národnímu korpusu², se kterým jsou výsledky z dotazníků porovnány. K získání výsledků je použita zejména metoda dotazníků a jejich analýzy. Získaný materiál je poté vyhodnocen, popsán a graficky znázorněn. Závěrečná zjištění ukazují skutečnou živost neologismů, četnost používání a významovou ustálenost mezi středoškolskou mládeží.

Klíčová slova: neologismus – porozumění mládeží – Český národní korpus – slovní zásoba – živost neologismů – výrazová ustálenost neologismů – polysémie – homonymie.

¹ Martincová, O. a kol: Nová slova v češtině: slovník neologismů 2, Praha, Academia, 2004.

² Český národní korpus (ČNK) je akademický projekt zaměřený na budování rozsáhlého počítačového korpusu především psané češtiny. Pracuje na něm Ústav Českého národního korpusu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (ÚČNK).

The objective of this work is to analyze the real activity and the significance stability of the chosen neologisms of the secondary school juvenils. The core of the work is composed of the results of the questionnaires, which were filled in by students, and by expressing the conclusions derived from the previous results. The work focuses mainly on the frequency of use of the neologisms chosen from the dictionary of the neologisms and on their activity, polysemy, homonymy and stability of their meaning. The attention is paid also to the Czech National Corpus, with which are the results compared. For achieving the results the method of questionnaires and their analysis is used. The material acquired is then evaluated, described and graphically demonstrated. The final statements are displaying the real activity of the neologisms, frequency of their use and the significance stability among the secondary school students.

Key words: neologism, juvenils' comprehension, the Czech National Corpus, polysemy, homonymy

Děkuji PhDr. Ondřeji Bláhovi, Ph.D. za ochotu při vedení mé práce, za cenné podněty, připomínky a poskytnuté materiály.

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Definice neologismu	9
2. 1. Definice	9
2. 2. Rozlišení neologismů.....	10
2. 3. Vznik neologismů	10
2. 3. 1. Příčiny vzniku neologismů	10
2. 3. 2. Typy lexikálních jednotek podle původu.....	10
2. 3. 3. Typologie neologismů podle způsobu utvoření	11
2. 3. 4. Typologie neologismů podle původu.....	12
3. Výsledky a vyhodnocení dotazníků	12
3. 0. Otázky v dotazníku a postup zpracování výsledků.....	12
3. 0. 1. Vzhled dotazníku.....	12
3. 0. 2. Způsob zpracování výsledků	12
3. 1. Substantiva	13
3. 1. 1. All inclusive.....	13
3. 1. 2. Audiopirátství	14
3. 1. 3. Babysitting.....	15
3. 1. 4. Banner	16
3. 1. 5. Biovýrobek	17
3. 1. 6. Crew	18
3. 1. 7. Dálkáč.....	19
3. 1. 8. Daňový ráj	20
3. 1. 9. Depkař	21
3. 1. 10. Detox	22
3. 1. 11. Dredař	23
3. 1. 12. E-bankovníctví	24
3. 1. 13. Ekozemědělství.....	25
3. 1. 14. Empétrojka	25
3. 1. 15. Etnocida.....	26
3. 1. 16. Exlídr	27
3. 1. 17. Fest	28
3. 1. 18. Firmware.....	29
3. 1. 19. Gender	30
3. 1. 20. Gipsy, gypsy	31
3. 1. 21. Globalizace	32
3. 1. 22. Hakisak	33
3. 1. 23. Horák	34
3. 1. 24. Chatař	35
3. 1. 25. Image.....	36
3. 1. 26. Kérka	36
3. 1. 27. Koridor	37
3. 1. 28. Kotel	38
3. 1. 29. Kravat'ák.....	39
3. 1. 30. Kyberkultura.....	40
3. 1. 31. Mekáč	41
3. 1. 32. Minišňůra.....	42
3. 1. 33. Neziskovka.....	43
3. 1. 34. Petka	44
3. 1. 35. Prknař	45
3. 1. 36. Prohibice.....	46
3. 1. 37. Rasta	47
3. 1. 38. Remake.....	48
3. 1. 39. Simka.....	49

3. 1. 40. Spinning.....	50
3. 1. 41. Trip	51
3. 1. 42. Voška	52
3. 1. 43. Zevling.....	53
3. 2. adjektiva a adverbia	54
3. 2. 44. Amerikocentrický	54
3. 2. 45. Antiglobalistický.....	55
3. 2. 46. Bestovní.....	56
3. 2. 47. Crakerský.....	57
3. 2. 48. Čtyřprocentní.....	58
3. 2. 49. Digitální.....	59
3. 2. 50. Freestylový.....	60
3. 2. 51. Hiphoperský.....	61
3. 2. 52. Investigativně.....	62
3. 2. 53. Klonovaný.....	63
3. 2. 54. Nabušeně.....	64
3. 2. 55. Outdoorový.....	65
3. 2. 56. Pohodářsky.....	66
3. 2. 57. Tuningový.....	67
3. 2. 58. Vysmažený.....	68
3. 3. slovesa	68
3. 3. 59. Carovat.....	68
3. 3. 60. Diskriminovat.....	69
3. 3. 61. Dealovat.....	70
3. 3. 62. Dvojkliknout.....	71
3. 3. 63. Gamblovat.....	71
3. 3. 64. Hacknout.....	72
3. 3. 65. Lobbovat.....	73
3. 3. 66. Medializovat.....	74
3. 3. 67. Mobilovat.....	75
3. 3. 68. Nalogovat se.....	76
3. 3. 69. Odmailovat.....	77
3. 3. 70. Privatizovat.....	78
3. 3. 71. Přepálit.....	79
3. 3. 72. Smažit.....	80
3. 3. 73. Zafinancovat.....	81
3. 4. zkratky	81
3. 4. 74. BSE.....	81
3. 4. 75. DJ.....	82
3. 4. 76. EDGE.....	83
3. 4. 77. GPS.....	84
3. 4. 78. IT.....	84
3. 4. 79. PR.....	85
3. 4. 80. Wi-Fi.....	86
4. Vyhodnocení druhé otázky z dotazníku	87
4. 1. Počítačová hra, počítač.....	87
4. 2. Drogy, uživatelé drog, druhy drog.....	87
4. 3. Televize.....	88
4. 4. Mobilní telefon.....	88
5. Grafy	89
6. Závěr	92
6. 1. Celkové zhodnocení výsledků dotazníku.....	92
7. Použitá literatura	94

1. Úvod

Pod vlivem informačního boomu proniká do češtiny velké množství nových slov (neologismů). Trend dneška je ve stále se zrychlujících komunikačních kanálech, internetu, mobilních a počítačových technologiích. Produkují se nové výrobky, pro které nemá čeština vhodný ekvivalent. Zde nastává situace, kdy v televizi vidíme věc, nebo v ruce držíme výrobek a nedokážeme ho pojmenovat česky. Buď můžeme nové české slovo vytvořit (interlingvální nominace) anebo další možný způsob, jak věc pojmenovat, je použít její cizí jméno (extralingvální nominace), ať už anglické, nebo z jiného cizího jazyka. Poté nastává situace zakotvování nového slova ve slovní zásobě uživatelů jazyka. Neologismy jsou buď perspektivní, tzn., že mají předpoklady pro to, aby se staly běžnou neutrální součástí jazykové systému češtiny, nebo jsou neperspektivní a neutrálními se nestanou (viz kapitolu 2). Tato práce je zaměřena právě na zjišťování, zda jsou vybrané neologismy používané a mohou se stát platnou součástí slovní zásoby.

Nová slova se k mluvčím dostávají z médií, z oblasti počítačových technologií, mobilních komunikací, internetu, průmyslu, televize, módy, kosmetiky, životního stylu a z mnoha dalších odvětví lidské činnosti.

S neologismy se denně setkáváme všichni a samozřejmě ne všichni jim rozumíme a používáme je. Tato studie poslouží jako analýza porozumění neologismům konkrétně mezi středoškolskou mládeží na Prostějovsku. Formou dotazníků zjistíme, jak si studenti „rozumějí“ s neologismy a také, jak živé je mezi nimi jejich používání. Na základě odpovědí a výsledků stanovíme míru porozumění a živost neologismů na vzorku středoškolské mládeže.

Výběr střední školy nepodléhá určitému kritériu, protože jde o vzorek studentů. Jediné kritérium pro výběr respondenta je jeho bydliště, které musí být v Prostějově, nebo v okrese Prostějov. Zvolili jsme Gymnázium Jiřího Wolкера Prostějov a Střední odborné učiliště obchodní Prostějov. Pokusíme se také analyzovat rozdíl mezi porozuměním studentům těchto dvou škol. Zda bude schopnost porozumět neologismům studenty na gymnáziu, které má obtížnější formu studia vyšší, než studentům na učilišti.

Neologismy do dotazníku jsou vybrány ze Slovníku neologismů 2, Nová slova v češtině od Olgy Martincové a kolektivu, vydaného roku 2004 nakladatelstvím Academia (dále jen NSČ). Při výzkumu jsou výsledky srovnány s Českým národním korpusem (dále jen ČNK), konkrétně SYN2000, SYN2005, ORAL2006, ve kterých jsou neologismy vyhledány a následně porovnány s výsledky z dotazníků. Zjišťována je také četnost jejich užívání a také jejich polysémie a homonymie. Závěry z dotazníků jsou porovnány s ČNK a stanoveny pro každý neologismus. A to, jaký je rozdíl mezi

významy zjištěných z dotazníků a mezi ČNK, v čem se liší a v čem se shodují. Zda mají prostějovští studenti nějaká specifika, která nejsou zaznamenána v ČNK. Kvůli přehlednosti viz grafy (kapitola 5).

Jako druhou otázku jsme do dotazníků zadali úkol na opačný postup. Vybrány byly výrazy, (např. počítačová hra, mobilní telefon) u kterých studenti doplňovali neologismy z vlastního idiolektu a úzu. Vypsali, jak tyto skutečnosti oni sami nazývají. Tady vzniká prostor pro nová slova, která nemusí být zaznamenána ve NSČ ani v ČNK. Těmto výsledkům je věnována kapitola č. 4.

Závěrem zdůrazňujeme, že tato práce poslouží k zjištění živosti, schopnost porozumění a četnost používání slov z NSČ, která se na dnešní mládež hrnou z internetu, televize, časopisů a z celého světa. Předpokládáme, že díky tomu, že jsou studenti ve střetu s neologismy denně, bude jejich chápání dobré a že budou většinu neologismů znát. Výsledky pro nás budou jistě zajímavé a přínosné.

2. Definice neologismu

2. 1. Definice

Lingvistická disciplína zkoumající neologismy se nazývá **neologie**.

Prof. E. Lotko³ vykládá **neologismus** jako „*nevžitý, neustálený tvar, nové slovo, popř. jeho nové užití n. jiná nová jednotka v jazyce vzniklá, resp. vznikající, popř. do něj převzatá odjinud z potřeby pojmenovat něco nového (např. grant, folkař), z důvodu strukturních (např. parník: parolod') apod., novotvar*“.

Neologismy jsou relativně nová slova, která ještě nejsou pevně zakotvená v podvědomí všech mluvčích nebo jsou ještě jako nová pocíťována. Tento příznak novosti časem ztrácejí a začínají být více používána a jejich význam je znám většině mluvčích. Stávají se neutrální a platnou součástí lexikálního systému (např. chlebaček, sjetina, zviditelnit). Proces začleňování nových slov může být různě rychlý. Stává se, že některá nová slova v jazyce nezakotví vůbec a zaniknou. V současnosti je znám velký počet neologismů pocházejících především z angličtiny. Je to vlivem informačních systémů a počítačových technologií.

³ Lotko, E.: Slovník lingvistických termínů pro filology, UP v Olomouci, 2005, str. 78.

2. 2. Rozlišení neologismů

Neologismy můžeme rozlišit na **neperspektivní** nebo **perspektivní**. Chápeme je jako ty, které se mohou stát členy neutrální slovní zásoby, a ty, které tento charakter nemohou mít.

Aby bylo nové slovo **perspektivní**, musí splnit tyto podmínky:

1. musí odpovídat požadavkům jazykového systému,
2. není účelově vytvořené pro jednorázové použití,
3. jeho perspektivnost prověří kolektivní užívání.

Mezi **neperspektivní** neologismy patří:

1. *nepřijaté náhrady za jiná slova*, např. siloun, silec (místo automobil), rozvid, rozjev (místo televize), spočet (místo faktura).
2. *okazionalismy* jsou příležitostná, nahodilá slova, mnohdy vytvořená politiky, novináři a také běžnými uživateli jazyka v rámci neutrální komunikace, např. odbenešit, alkoholizovat se aj.
3. *autorská slova* mají okazionální charakter a jsou vytvořena pro potřeby konkrétního díla. Např. Hrabalovi pábitelé.
4. *etapová pojmenování* souvisí s označením nového předmětu, jevu a mohou dosáhnout v běžném jazyce vysoké frekvence užívání, ale po určité době zcela vymizí. Např. dederon, tesil – nové hmoty.
5. *pojmenování módní* je časté užívání vybraných slov např. tunelovat, smysluplný, zamlžovat iniciovat, zprůhlednit ...

2. 3. Vznik neologismů

2. 3. 1. Příčiny vzniku neologismů

můžeme hledat např. v potřebě *označit nové skutečnosti*, v *odlišnosti generačních rozdílů* a také v *autorově snaze být zajímavý*, to jsou tzv. mimojazykové příčiny. Další důvody jsou ve snaze *odstranit varianty, polysémii, homonymii* a také roste *potřeba významové a stylové diferenciaci*, zde jde o tzv. vnitrojazykové příčiny.

2. 3. 2. Typy lexikálních jednotek podle původu

Z hlediska současného jazyka můžeme mezi prostředky cizího původu rozlišit několik typů:

Slova a slovní spojení citátová: jednotky cizích jazyků přenesené do jiného jazyka a užívané v něm v jistém sociálním, profesním a kulturním okruhu. Zachovávají si původní pravopis, zčásti i výslovnost a odlišují se od domácího morfologického systému. Např. computer: *kompjútr*, show:

šou, science fiction: *sajens fikšn*

Slova a slovní spojení přejatá: dělíme ještě na dva druhy a to na ty, která jsou ještě **pocit'ována jako cizí:** označují méně běžné skutečnosti a mívají rozkolísaný pravopis. Např. marketink i marketing. Druhá jsou **slovní spojení zcela vžitá:** jsou to slova přejatá už v dávné minulosti a jsou zcela zdomácnělá. Např. pohan (lat.), kostel (něm.), sobota (hebrej.). Nyní patří do centra slovní zásoby.

Kalky: slovotvorné, frazeologické, hybridní: Kalky jsou z hlediska přejímajícího jazyka motivované. **Slovotvorné** vznikají překladem slovotvorných částí cizích slov, německých a současně i francouzských, řeckých a latinských. Např. s-vědomí (noc-scienta, Ge-wissen), po-jem(noc-ceptus, Be-griff). Kalky **frazeologické:** složené vazby slovesné, synonymní s jednoslovnými slovesy. Např. udělat, učinit pokus, pokrok (Versuch, Fortschritt machen), běžný účet (conto corrente). **Hybridní slova:** *vědátor- věd-átor+expor-átor; nadace- nad-ání+fundace.*

Přejaté významy, sémantické kalky. Kulturní vliv některého jazyka může přispět k vzniku nových slov i dalších obdobných významů, lexémů s obdobnými základními významy. Např. proud v angličtině, franštině, němčině a češtině. Zde jde zvláště o přejímání významů v případech mezijazykové homonymie. Pod vlivem ruštiny vzniklo např. české slovo pětiletka „pětiletý plán“ i „období pětiletého plánu“.

2. 3. 3. Typologie neologismů podle způsobu utvoření

2. 3. 3. 1. Neologismy slovotvorné

Odvozování, (derivace): alkoholizovat se, bezodpadní, estébák, odbenešit, síť'ař, sjetina, zprávař.

Skládání, (kompozice): mikroklima, mimotělní, samočisticí, velkoobchodní, webmaster.

Zkracování, (univerbizace): socdemák, umprum.

Zpětná derivace: hanušovice- pivo.

2. 3. 3. 2. Neologismy souslovné

z běžných slov se tvoří nová sousloví: elektronické mýto

2. 3. 3. 3. Frazeologické neologismy

vyskytují se zejména v oblasti publicistiky a hovorovém stylu. **Vznikají zde zcela nové jednotky** (dát něco do kupy, něco někomu trhá žíly) nebo dochází k aktualizaci stávajících frazeologismů (např. kdo má málo, chce víc, kdo má hodně, chce ještě víc; vyčistit Špidlův chlív (srov. Augiášův chlív); vylít vaničku i s politikem.)

2. 3. 3. 4. Sémantické neologismy

utvářejí se díky **procesu vzniku nových významů u slov**, která jsou v jazyce užívána. (Např. artikulovat – cokoliv říct, ještěrka – vozidlo).

2. 3. 4. Typologie neologismů podle původu

Domáci: údržbář

Cizí: gastarbajtr, supervisor

Hybridní: dianápoj, minisukně

3. Výsledky a vyhodnocení dotazníků

3. 0. Otázky v dotazníku a postup zpracování výsledků

3. 0. 1. Vzhled dotazníku

Dotazník se skládá ze dvou otázek.

První otázka: V tomto úkolu bylo celkem osmdesát pět neologismů⁴ a studenti odpovídali na dvě podotázky.

1. Vysvětli, jak rozumíš těmto slovům. Můžeš použít i vhodná synonyma. Pokud znáš víc významů, napiš všechny.
2. Jak často tato slova používáš? a) běžně, b) znám jeho význam, ale používám ho příležitostně, c) nikdy jsem toto slovo neslyšel(a).

Druhá otázka (výsledky viz kapitolu 4): Pro následující slova a slovní spojení vymysli co nejvíce jiných výrazů z tvé běžné mluvy. Byly zde celkem čtyři výrazy.

3. 0. 2. Způsob zpracování výsledků

Výsledky první otázky jsou zpracovány následujícím způsobem:

1. **Definice ze Slovníku neologismů**, Nová slova v češtině, Olga Martinová a kolektiv, Praha:

⁴ Ve výsledcích jsem zohlednila pouze osmdesát slov, protože jsem neologismy pseudováčka, rádobypolemika, tabloid, eurocentrický a lustrace posoudila jako nesrozumitelné v prostředí středních škol, výsledky dotazníků mě v tomto záměru utvrdily.

Academia, 2004. Pokud neologismus není v tomto slovníku, tak je vyhledán z Wikipedie⁵. Výběr této elektronické encyklopedie je z důvodu, že neologismy nejsou zachyceny v jiném, akademickém slovníku.

2. **Tabulka sestavená na základě výsledků z dotazníků:** Výsledky jsou seřazené do přehledné tabulky, kde je četnost odpovědí A, B, C a procentuální vyjádření odpovědí. V tabulce jsou zohledněny zvlášť výsledky z gymnázia a učiliště a také celkový součet výsledků z těchto dvou škol. Kvůli přehlednosti a možnosti porovnat výsledky z gymnázia a učiliště.

3. **Interpretace:** Zde je slovní interpretace výsledků. Výsledky jsou buď celkové (tzn. součet obou škol), nebo (v případě, že je rozdíl mezi výsledky na gymnáziu a učilišti), jsou výsledky interpretovány zvlášť a je na ně upozorněno.

4. **Poznámky:** Pokud respondenti napsali více významů neologismu, nebo významy jiné, či nesprávné, je zde jejich charakteristika a popis. Eventuálně i počty respondentů, kteří odpověděli tak či jinak.

5. **ČNK (Český národní korpus):** Zde je počet výskytu každého neologismu v korpuse. Použité jsou korpusy SYN2000, SYN2005 a ORAL2006. Jsou zde také zachyceny odlišnosti od definice a eventuálně příklady z korpusu.

3. 1. Substantiva

3. 1. 1. All inclusive

3. 1.1. A: Definice ze slovníku

mající vše v ceně: týdenní pobyty na Kanárských ostrovech s programem all-inclusive; týden v pětihvězdičkovém all-inclusive resortu; all inclusive zájezdy, all inclusive stravování
Zejména v oblasti cestovního ruchu.

3. 1.1. B: Tabulka

⁵ www.wikipedia.cz

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	5	42	9	2	58
	Učiliště	3	23	21	1	48
	Celkem	8	65	30	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	8,7	72,4	15,5	3,4	
	Učiliště	6,2	46	43	4,8	
	Celkem	7,5	61,3	28,3	2,9	

3. 1.1 C: Interpretace

Jasná většina, tj. 61,3 %, zná význam slova, ale používá ho příležitostně. Pouze pět respondentů z gymnázia a tři z učiliště mají slovo all-inclusive ve své aktivní slovní zásobě, devět respondentů z gymnázia slovo nikdy neslyšelo a dokonce dvacet jedna dotázaných z učiliště.

3. 1. 1. D: Poznámky

Dva respondenti odpověděli, že je „vše zdarma,“ další dva, že jde o „plné vybavení pokoje.“ Jinak byly odpovědi většinou správné. Respondenti mají se slovem all-inclusive spojené cestovní agentury, hotely a význam chápou jako zahrnuté všechno, vše inkluzivní.

3. 1. 1. E: ČNK

V ČNK je o tomto neologismu jeden záznam.

3. 1. 2. Audiopirátství

3. 1. 2. A: Definice ze slovníku

nelegální (pirátské) pořizování kopií zvukových nosičů a obchod s nimi: s rozvojem multimédií na PC se hojně objevuje audiopirátství

3. 1. 2. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	5	46	4	3	58
	Učiliště	9	32	7	0	48
	Celkem	14	78	11	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	8,6	79,4	6,9	5,1	
	Učiliště	18,8	67	14,2	0	
	Celkem	13,2	73,7	10,3	2,8	

3. 1. 2. C: Interpretace

Opět většina, 73,7 %, slovo audiopirátství zná, ale nepoužívá ho často. Pět gymnazistů a devět studentů z učiliště slovo používá často a nezná ho jedenáct respondentů.

3. 1. 2. D: Poznámky

Téměř všichni odpověděli správně, ale našlo se několik výjimek, byly to především odpovědi, „kopírování CD, DVD“, kterých bylo dvanáct. Často respondenti nenapsali, že jde o nelegální činnost. Dva respondenti odpověděli, že jde o stahování hudby z internetu, taktéž dva, že jde o nabourávání do audiosystémů.

3. 1. 2. E: ČNK

V korpusu se nenachází žádný záznam slova audiopirátství, ani oddělené audio pirátství. Je tam pouze v souvislosti se slovem pirátství několik případů, které se týkají nelegálního pořizování kopií zvukových nosičů. Např.: „ ... uplatňuje témata - často celé věty - převzatá od jiných autorů. Tyto manýry hudebního pirátství byly tak obecné, že si nikdo nestěžoval. Protože to tak dělali skoro všichni, ... “

3. 1. 3. Babysitting

3. 1. 3. A: Definice ze slovníku

hlídání dětí v době nepřítomnosti jejich rodičů cizí, k tomu sjednanou osobou (babysitterem): babysitting zajišťovala studentská agentura; v areálu turistického centra bude působit řada služeb od babysittingu

3. 1. 3. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	5	42	4	7	58
	Učiliště	8	28	11	1	48
	Celkem	13	70	15	8	106
V procentech (%)	Gymnázium	8,6	72,4	6,9	12,1	
	Učiliště	16,7	58,3	23	2	
	Celkem	12,3	66	14,2	7,5	

3. 1. 3. C: Interpretace

Čtyřicet dva respondentů z gymnázia a dvacet osm z učiliště slovo zná a používá ho příležitostně, pět gymnazistů a osm učňů ho používá často, čtyři gymnazisté a jedenáct učňů jej nikdy neslyšelo.

3. 1. 3. D: Poznámky

Zajímavá konotace pro respondenty je vysílačka pro děti, kdy má jednu u sebe rodič a druhá je u samotného dítěte. Tuto odpověď napsalo dokonce osmnáct gymnazistů a dvacet učňů. Někteří napsali, že se jedná jednak o chůvu, jednak o vysílačku. Celkem sedm respondentů si babysitting spojilo s, v médiích často slychaným, babyboxem, který slouží k bezpečnému odložení dítěte, hned po narození. Jeden z dotázaných se domnívá, že jde o místo v supermarketech určené k převlékání kojenců.

3. 1. 3. E: ČNK

V ČNK (SYN 2005) se nalézá babysitting v jednom případě, který odpovídá definici.

3. 1. 4. Banner

3. 1. 4. A: Definice ze slovníku

poč. obrázků v podobě proužku vkládaný na webovou stránku a odkazující na webové stránky inzerující firmy apod.; bannerový proužek, reklamní proužek: banner s okýnkem, který nabízí „Vyhledat adresu telefonního účastníka“; reklamní kampaň pomocí bannerů

3. 1. 4. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	6	22	27	3	58
	Učiliště	0	13	34	1	48
	Celkem	6	35	61	4	106
V procentech (%)	Gymnázium	10,3	38	46,5	5,2	
	Učiliště	0	27,3	70,1	2,6	
	Celkem	5,7	34,6	58,5	1,2	

3. 1. 4. C: Interpretace

Respondenti z gymnázia mají téměř ve stejném poměru odpověď B a odpověď C, šest respondentů zná a používá slovo často. Na učilišti převažuje odpověď C, tj. 70 %, nikdo toto slovo nepoužívá často, pouze 27 % respondentů příležitostně.

3. 1. 4. D: Poznámky

V odpovědích se našlo několik zajímavostí. Např., že se jedná o logo, které si uživatelé Internetu vzájemně vyměňují. Takle definice není ani v NSČ, ani v ČNK. Také se čtyřikrát vyskytla odpověď, že jde o člověka, který tyto bannery na Internet umísťuje. Další odpovědi byly např. lišta na pc, obrázek, upoutávka, odkaz na další internetové stránky, nadpis, ikonka na webu atd.

3. 1. 4. E: ČNK

V ČNK je čtrnáct záznamů, jde většinou o Banner jako proprium, např.: „...*Zrzavý a bojovný Barton z Banner se okamžitě k němu otočil...*“ nebo jako značka např.: „...*Agentura: Ogilvy & Mather Značka: Banner na stránkách eBanky ...*“, „...*Naprostou novinku linecké společnosti Banner je uvedení zcela bezúdržbové startovací baterie...*“ Banner ve významu z NSČ je zde také, ale jen ve dvou případech, např.:“...*podání platebního příkazu na internetu. Banner je umístěný na stránkách...*“

3. 1. 5. Biovýrobek

3. 1. 5. A: Definice ze slovníku

výrobek na bázi přírodních, organických (nikoli chemických) látek; bioprodukt: biovýrobky v obchodech většinou bývají dražší než produkty konvenčního zemědělství; zavedení biomasa doplňuje sortiment biovýrobků

3. 1. 5. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	20	36	1	1	58
	Učiliště	14	32	2	0	48
	Celkem	34	68	3	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	34,5	62,1	1,7	1,7	
	Učiliště	29,2	66,6	4,2	0	
	Celkem	33	64,1	2,8	0,1	

3. 1. 5. C: Interpretace

V odpovědích jasně převažovala odpověď A (33 %) a B (64 %), a to jak na gymnáziu, tak na učilišti, tudíž můžeme toto slovo považovat za používané. Odpověď C se vyskytla pouze ve třech případech.

1. 5. D: Poznámky

Našly se i poněkud odlišné odpovědi, přímým opakem je odpověď, že se jedná o výrobek s konzervačními látkami, další byla odpověď, že jde o výrobky pro diabetiky. Ve dvou případech se objevil názor, že mají tyto výrobky omezené množství cukrů nebo, že jsou to dietní výrobky. Můžeme tedy hodnotit kladně, většina dotázaných slovo zná.

3. 1. 5. E: ČNK

Zajímavé je, že se slovo nevyskytuje v ČNK.

3. 1. 6. Crew

3. 1. 6. A: Definice ze slovníku

slang. skupina sprejařů vystupující společně, pod společným identifikačním znakem: graffiti není záležitostí sólistů, když chceš udělat něco pořádného, musíš mít svoji crew; za nočním dobrodružstvím vyrazí celé skupiny sprejerů, kteří si říkají crew

3. 1. 6. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	4	23	28	3	58
	Učiliště	10	4	32	2	48
	Celkem	14	27	60	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	6,9	39,6	48,3	5,2	
	Učiliště	20,9	8,3	66,7	4,1	
	Celkem	13,2	25,5	56,7	4,6	

3. 1. 6. C: Interpretace

U tohoto slova jsem předpokládala větší živost, protože se dnes často vyskytuje v jménech hip-hopových skupin, avšak pouze 13,2 % respondentů celkem odpovědělo, že slovo zná a používá, nejvíc, tj. téměř 57 % respondentů slovo nikdy neslyšelo. Zajímavý je rozdíl v odpovědích gymnazistů a učňů v otázce B. Téměř 40 % gymnazistů a pouze 8,3 % učňů slovo zná, ale nepoužívá moc často.

3. 1. 6. D: Poznámky

Dvacet tři respondentů odpovědělo, že jde o označení hudební, taneční skupiny, pět, že jde o označení hip-hoperů, šest, že jde o jakoukoliv partu či bandu lidí. Tři napsali, že jde o komiksový časopis a také tři, že je to posádka.

3. 1. 6. E: ČNK

V ČNK je deset záznamů tohoto slova a významy vždy korespondují s definicí z NSČ, např.: "...většina přítomné crew při písniích donekonečna znovu a znovu zpívá a tancuje..".

3. 1. 7. Dálkáč

3. 1.7. A: Definice ze slovníku

exp. dálkový ovladač (televizoru apod.): k ovládání televize používáme dálkáč; přehrávač nemá displej, ten je jen na dálkáči

Jednoslovný (univerbizovaný) výraz ze slovního spojení dálkový ovladač. V běžné mluvě.

3. 1. 7. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	12	30	14	2	58
	Učiliště	15	21	12	0	48
	Celkem	27	51	26	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	20,7	51,7	24,2	3,4	
	Učiliště	31,3	43,7	25	0	
	Celkem	25,6	48	24,5	1,9	

3. 1. 7. C: Interpretace

Odpověď B převažuje jak u gymnázia (51,7 %), tak u učiliště (43,7 %), stejně tak je to i u odpovědí A a C. Téměř stejné procento 25,6 % respondentů slovo používá často a necelých 25 % toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 1. 7. D: Poznámky

U tohoto slova se vyskytlo poněkud víc významů. Čtyřicet pět dotázaných dálkáč považuje za **autobus**, který jezdí dlouhé trasy, dvacet sedm za **dálkové ovládání**, sedm, za **studenta**, který studuje kombinovaně, pět (pouze z učiliště) za **řidiče kamionu** a jeden za **dálkové světlo**.

3. 1. 7. E: ČNK

V korpusu existuje pouze jeden záznam, a to ve významu dálkového ovládání televizoru.

3. 1. 8. Daňový ráj

3. 1. 8 A: Definice ze slovníku

územní oblast vyznačující se poskytováním zvláštních daňových úlev a velmi liberální licenční a regulatorní politikou ve snaze přilákat zahraniční podnikatele: mezi nejznámější daňové ráje patří Bermudy, Kajmanské ostrovy či Kypr

3. 1. 8. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	3	19	27	9	58
	Učiliště	2	21	22	3	48
	Celkem	5	40	49	12	106
V procentech (%)	Gymnázium	5,2	32,7	46,6	15,5	
	Učiliště	4,2	43,8	45,8	6,2	
	Celkem	4,7	37,7	46,2	11,4	

3. 1. 8 C: Interpretace

Nejvíce respondentů, tj. 46,2 %, slovo vůbec nezná, pouze pět respondentů jej zná a používá často. Devatenáct respondentů z gymnázia a jedenadvacet z učiliště toto slovo zná a používá ho občasně.

3. 1. 8. D: Poznámky

K tomuto výrazu se respondenti nevyjádřili často, avšak našly se i odpovědi opačného významu, tzn., že jde o zemi, kde se platí vysoké daně.

3. 1. 8. E: ČNK

Slovní spojení daňový ráj je zaznamenáno v ČNK v dvaceti pěti případech. Např. “... *Od dubna totiž zdejší daňový ráj končí. Jižní Čechy - Zboží v duty free shopech v mezicelním pásmu zdraží...*“

3. 1. 9. Depkař

3. 1. 9. A: Definice ze slovníku

1. kdo trpí (často) psychickými depresemi (depkami): nejsem žádný depkař

V běžné mluvě.

2. kdo produkuje něco (hudbu, knihy apod.), co vyvolává depresi: angličtí elektroničtí „depkaři“; alba proslulého depkaře

V hudební publicistice.

3. 1. 9. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	22	33	2	1	58
	Učiliště	18	27	3	0	48
	Celkem	40	60	5	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	38	56,9	3,5	1,6	
	Učiliště	37,5	56,3	6,2	0	
	Celkem	37,7	56,7	4,7	0,9	

3. 1. 9. C: Interpretace

Tohle slovo je pro většinu dotázaných poměrně známe a používané, protože 37,7 % dotázaných slovo zná a používá ho často, 56,7 % ho používá příležitostně a pouze 4,7 % z dotázaných toto slovo vůbec nezná.

3. 1. 9. D: Poznámky

Vesmět všechny odpovědi korespondují s definicí 1, odpověď shodná s definicí 2 se nevyskytla. Našly se i odpovědi, kdy tento člověk, trpící špatnými, depresivními náladami tyto stavy přenáší na svoje okolí. Také např.: náladový člověk.

3. 1. 9. E: ČNK

V korpusu je pouze jeden záznam a to definice 2.: „...*Underground Celosvětově proslulý depkař, který už nějakou dobu vydával alba pro úzký okruh potenciálních sebevrahů...*“

3. 1. 10. Detox

3. 1. 10. A: Definice ze slovníku

1. detoxikační jednotka, detoxikační stanice: pobyt v detoxu umožní závislým přijetí na léčení
Zejména v prostředí léčebných zařízení, v prostředí narkomanů.
2. detoxikace: úspěch detoxu není vždy zaručený
Zejména v prostředí léčebných zařízení, v prostředí narkomanů.

3. 1. 10. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	7	35	12	4	58
	Učiliště	7	24	17	0	48
	Celkem	14	59	29	4	106
V procentech (%)	Gymnázium	12	60,3	20,7	6,9	
	Učiliště	14,6	50	35,4	0	
	Celkem	13,2	55,7	27,4	3,7	

3. 1. 10. C: Interpretace

Slovo detox zná a používá příležitostně celkem téměř 56 % dotázaných, 13 % respondentů detox používá často, 27 % ho nezná vůbec.

3. 1. 10. D: Poznámky

Téměř všichni respondenti věděli, o co se jedná. Napsali buď stav zbavování se drogové závislosti, někdy i alkoholové, nebo detoxikační stanici.

3. 1. 10. E: ČNK

V ČNK je jen jedna zmínka: “...Vzhůru na detox. Je středeční mrazivý večer...”

3. 1. 11. Dredař

3. 1. 11. A: Definice ze slovníku

kdo nosí dredy: dredaři odmítají konzumní životní styl; zástup mladých dredařů přítomných na demonstraci

3. 1. 11. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	25	30	3	0	58
	Učiliště	23	23	2	0	48
	Celkem	48	53	5	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	43	51,8	5,2	0	
	Učiliště	47,9	47,9	4,2	0	
	Celkem	45,3	50	4,7	0	

3. 1. 11. C: Interpretace

Dá se říci, že slovo dredař je středoškolákům velice blízké, protože ho zná a používá často 45,3 % dotázaných, příležitostně ho používá 50 % respondentů a nezná jej pouze necelých 5 % respondentů.

3. 1. 11. D: Poznámky

Význam slova dredař je známý takřka všem, kteří odpověděli. Na učilišti se ve dvou případech objevila odpověď „feťák,“ ve třech případech, že jde o člověka, který dredy plete.

3. 1. 11. E: ČNK

V korpusu se slovo dredař nevyskytuje vůbec.

3. 1. 12. E-bankovníctví

3. 1. 12. A: Definice ze slovníku

bankovní služby poskytované prostřednictvím počítače připojeného k Internetu, (mobilního) telefonu apod.; e-bankovníctví využívá ve své činnosti Internet; světovému e-bankovníctví vévodí Finsko; prudký nárůst e-bankovníctví

3. 1. 12. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	13	32	10	3	58
	Učiliště	10	22	16	0	48
	Celkem	23	54	26	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	22,4	55,2	17,2	5,2	
	Učiliště	20,9	45,8	33,3	0	
	Celkem	21,7	51	24,5	2,8	

3. 1. 12. C: Interpretace

Nejvíce respondentů odpovědělo, že význam zná, ale moc často slovo nepoužívá, tj. 51 % respondentů. Téměř 22 % dotázaných slovo používá často a 24,5 % respondentů slovo vůbec nezná.

3. 1. 12. D: Poznámky

V odpovědích se neobjevila žádná odpověď, která by zásadně odporovala s významem slova.

3. 1. 12. E: ČNK

V korpusu se e-bankovníctví vyskytuje jednadvacetkrát, vždy ve významu, který odpovídá definici.

Např.: “... *Důležitější je efektivnost účtů a jejich využívání. Řeknu-li e-bankovníctví, napadne mě e-commerce a e-business...* “

3. 1. 13. Ekozemědělství

3. 1. 13. A: Definice ze slovníku

zemědělství založené na ekologickém přístupu k pěstování rostlin a chovu zvířat; takový studijní obor; ekologické zemědělství, biozemědělství: produkt ekozemědělství; výsledkem ekozemědělství nejsou jen biopotraviny; studovat ekozemědělství na zemědělské fakultě

3. 1. 13. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	3	40	11	4	58
	Učiliště	5	24	17	2	48
	Celkem	8	64	28	6	106
V procentech (%)	Gymnázium	5,2	69	18,9	6,9	
	Učiliště	10,4	50	35,4	4,2	
	Celkem	7,5	60,4	26,5	5,6	

3. 1. 13. C: Interpretace

Význam slova ekozemědělství je pro většinu respondentů (60,4 %) jasný, ale slovo nepoužívá běžně, 26,5 % respondentů slovo nikdy neslyšelo a pouze 7,5 % má ekozemědělství ve svém běžném idiolektu. V otázce B je rozdíl v počtu odpovědí na gymnáziu a na učilišti.

3. 1. 13. D: Poznámky

Odpovědi se téměř vždy shodovaly s definicí.

3. 1. 13. E: ČNK

Ekozemědělství se v korpusu vyskytlo pouze šestkrát, např.: „... *jednou ročně přitáhnout mediální zájem k ekozemědělství, které je jinak pro novináře nepochopitelným podivínstvím...* “

3. 1. 14. Empétrojka

3. 1. 14. A: Definice ze slovníku

1. formát pro digitální kompresi zvuku uchováající při vysokém stupni komprese dat kvalitu zvuku (MP3): empétrojky nejsou zdaleka jediným používaným formátem; uložit pár písniček v empétrojce

2. datový soubor, zvuková nahrávka uložená ve formátu MP3: empétrojky si můžete pouštět pouze v počítači, popřípadě v přenosném přehrávači; přehrání „empétrojky“
3. přenosný přehrávač takových nahrávek: chcete mít v kapse jak rádio, tak empétrojku? Žádný problém – i na to už konstruktéři mysleli. Té věci se oficiálně říká digitální audiopřehrávač

3. 1. 14. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	52	6	0	0	58
	Učiliště	44	3	1	0	48
	Celkem	96	9	1	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	89,7	10,3	0	0	
	Učiliště	91,7	6,3	2	0	
	Celkem	90,6	8,5	0,9	0	

3. 1. 14. C: Interpretace

Empétrojka je pro respondenty absolutně známé a používané slovo, a to v 90,6 %, pouze 8,5 % respondentů slovo používá méně často a jeden z dotázaných slovo nikdy neslyšel. Toto slovo tedy můžeme považovat za živé a perspektivní proto, aby se stalo pevnou součástí slovní zásoby.

3. 1. 14. D: Poznámky

Respondenti si v 80 % představí hudební přehrávač a v 14 % formát souboru, někteří napsali obě tyto možnosti.

3. 1. 14. E: ČNK

Slovo empétrojka se vyskytuje pouze v ORAL2006 a to jen ve dvou případech, což je k porovnání výsledků z dotazníků poměrně malé číslo. Např.: „... vid'. co to je? To je telefon? Ne to je empétrojka, na písničky a tak...“

3. 1. 15. Etnocida

3. 1. 15 A: Definice ze slovníku

vyvražďování, vyvraždění, násilná diskriminace etnických menšin: v zemi, kde nejvyšší trest neexistuje, figurují genocida, etnocida, únosy, násilné zavádění jedné a ničení jiné kultury

3. 1. 15. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	0	15	38	5	58
	Učiliště	0	0	48	0	48
	Celkem	0	15	86	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	0	25,9	65,5	8,6	
	Učiliště	0	0	100	0	
	Celkem	0	14,1	81,2	4,7	

3. 1. 15. C: Interpretace

Slovo etnocida nepoužívá ani jeden z dotázaných, pouze 14 % respondentů slovo zná, ale používá příležitostně, pro 81,2 % respondentů je toto slovo úplně cizí. Zajímavé je, že 100 % respondentů z učiliště slovo nikdy neslyšelo. Tento výsledek se dal očekávat, protože jde o odborný termín a mládež se o tuto problematiku pochopitelně nezajímá.

3. 1. 15. D: Poznámky

Význam tohoto slova je středoškoláky absolutně tabu.

3. 1. 15. E: ČNK

V ČNK existuje pouze jedna zmínka o etnocidě: „...*národy mluvící nějakým jazykem slábnou, naděje jazyka na přežití slábne s nimi. Genocida , etnocida, politicida ...*“

3. 1. 16. Exlídr

3. 1. 16. A: Definice ze slovníku

bývalý lídr: volební exlídr koalice; exlídr hudební skupiny

3. 1. 16. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	2	34	20	2	58
	Učiliště	1	17	30	0	48
	Celkem	3	51	50	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	3,4	58,7	34,5	3,4	
	Učiliště	2	35,5	62,5	0	
	Celkem	2,8	48,3	47,1	1,8	

3. 1. 16. C: Interpretace

Slovo exlídr bychom mohli označit jako spíše neznámé, pouze tři respondenti ho používají často; 48,3 % příležitostně; 47,1 % respondentů jej vůbec nezná.

3. 1. 16. D: Poznámky

V odpovědích se vyskytlo např. bývalý poslanec, bývalý lídr kapely, týmu. Ale i šéf či představitel bez atributu bývalý.

3. 1. 16. E: ČNK

V ČNK je toto slovo jedenkrát a to: „... vysvětluje nám režisér, pedagog FAMU a exlídr KSČM Jiří Svoboda...“ bez prefixu ex- se vyskytuje šest set šestnáctkrát.

3. 1. 17. Fest

3. 1. 17. A: Definice ze slovníku

festival: příprava na účast na několika festivalech; na metalový fest přijely nejlepší kapely

3. 1. 17. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	25	17	14	2	58
	Učiliště	25	17	6	0	48
	Celkem	50	34	20	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	43,1	29,3	24,2	3,4	
	Učiliště	52,1	35,4	12,5	0	
	Celkem	47,1	32,1	18,9	1,9	

3. 1. 17. C: Interpretace

Toto slovo můžeme považovat za poměrně živé, protože jej často používá 47 % respondentů, méně často jej používá 32 % respondentů a vůbec jej nezná téměř 19 % z dotázaných.

3. 1. 17. D: Poznámky

Ve významu festival slovo používá osmnáct dotázaných z gymnázia a šest z učiliště. Ve významu hodně, moc, pevně, silně dvacet osm respondentů z gymnázia a dvacet šest z učiliště. Tři uvedli slovo festák jako synonymum k slovu fest. Slovo fest je živé v významu adverbia, ale ve v novém významu se používá méně často.

3. 1. 17. E: ČNK

V korpusu je sto třicet čtyři výskytů slova fest, pouze čtrnáct ukázek je ve významu definice. Ostatní případy jsou ve významu hodně, moc, pořádně, silně, atd. Např.: „... *Slibný Industrial fest podlehl chaotické destrukci recenze Ostrava ...*“, „... *ta dřívka sedí fest a nikde uvnitř nezbyvá ...*“

3. 1. 18. Firmware

3. 1. 18. A: Definice ze slovníku

poč. základní programové vybavení přístroje (počítače, mobilního telefonu apod.) uložené v jeho nepřepisovatelné paměti výrobcem: výrobce obměnou firmwaru vylepšuje vlastnosti fotoaparátu

3. 1. 18. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	11	14	28	5	58
	Učiliště	1	8	39	0	48
	Celkem	12	22	67	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	19	24,2	48,2	8,6	
	Učiliště	2	16,7	81,3	0	
	Celkem	11,3	20,8	63,2	4,7	

3. 1. 18. C: Interpretace

Většina, tedy 63 % dotázaných, slovo nezná; téměř 21 % jej zná, ale nepoužívá často; 11,3 % respondentů firmware používá běžně. Rozdíl mezi gymnáziem a učilištěm v odpovědi A je 17 %, tak též v ostatních odpovědích (viz tabulku), tzn., že slovo je více známé gymnazistům.

3. 1. 18. D: Poznámky

Poměrně hodně středoškoláků zná význam slova firmware, u některých je trochu rozkolísaný, psali buď software, operační program, antivirový program, nebo systém firmy. Zajímavé byly dvě odpovědi, že se jedná o soupeřivost mezi firmami.

3. 1. 18. E: ČNK

Firmware je v ČNK devětadvacetkrát vždy ve stejném významu, korespondujícím s definicí.

3. 1. 19. Gender

3. 1. A: Definice ze slovníku

1. sociol. sociálně, psychologicky a kulturně podmíněná rozdílnost pohlaví (mužů a žen): pokud mluvíme o genderu, mluvíme o sociální konstrukci, která není vrozená, ale naučená v průběhu socializace; profesně se zabývám kritikou médií z hlediska genderu

2. genderová studia: teorie gender studují sociální role mužů a žen ve společnosti; vedoucí týmu gender a sociologie Sociologického ústavu Akademie věd

3. 1. 19. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	1	11	41	5	58
	Učiliště	1	6	41	0	48
	Celkem	2	17	82	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	1,8	18,9	70,7	8,6	
	Učiliště	2,1	12,5	85,4	0	
	Celkem	1,9	16	77,4	4,7	

3. 1. 19. C: Interpretace

Gender je pro většinu středoškoláků úplně neznámé slovo a ani netuší jeho význam. Pouze dvě odpovědi A, sedmnáct respondentů slovo zná, ale nepoužívá, dvaosmdesát toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 1. 19. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli, napsali většinou, že se jedná o anglický překlad slova gender na pohlaví či rod. Pouze jedna odpověď byla správná.

3. 1. 19. E: ČNK

Gender se ve ČNK vyskytuje šedesát pětkrát a vždy ve významu, jaký je v definici.

3. 1. 20. Gipsy, gypsy

3. 1. 20. A: Definice ze slovníku

romský, cikánský: česká gypsy jazz kapela Gulo Čar; harmonikář Jim Čert svým hospodským gypsy folkem rozezvučel prostory paláce Akropolis; pro svůj styl používá skupina charakteristiku gypsy punk – cikánský punk

V oblasti populární hudby.

3. 1. 20. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	9	41	7	1	58
	Učiliště	16	24	7	1	48
	Celkem	25	65	14	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	15,5	70,8	12	1,7	
	Učiliště	33,4	50	14,6	2	
	Celkem	23,6	61,3	13,2	1,9	

3. 1. 20. C: Interpretace

Slovo gipsy zná a občas používá 61,3 % respondentů; 23,6 % jej používá často a pouze 13,2 % jej nikdy neslyšelo. Z těchto výsledků se dá říci, že je neologismus gipsy poměrně živý v užívání středoškolské mládeže.

3. 1. 20. D: Poznámky

V dnešní době je populární hudební skupina Gipsy.cz a dvacet osm respondentů napsalo do odpovědi i zmínku o této skupině. Jinak byly odpovědi správné, objevily se i zmínky o hip hopu. Tři respondenti z učiliště napsali, že jde o brambůrky (zřejmě si mylně spojili se slovem chipsy). Další zajímavá odpověď byla, že je to pojem ze zdravotnictví, věc, která slouží k obvazování zlomených končetin.

3. 1. 20. E: ČNK

V korpusu se gipsy vyskytuje třikrát a gipsy sedmkrát. Např.: „... hraje prý těžko definovatelný styl zvaný gipsy punk ...“

3. 1. 21. Globalizace

3. 1. 21. A: Definice ze slovníku

přeměňování, přeměna něčeho ve světově jednotný, nadregionální, nadnárodní celek; nabývání, nabytí celosvětově jednotného, nadregionálního, nadnárodního charakteru, rázu: světová globalizace; epocha globalizace; globalizace lidských práv; ekonomická mediální a kulturní globalizace

3. 1. 21. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	10	37	3	8	58
	Učiliště	7	29	11	1	48
	Celkem	17	66	14	9	106
V procentech (%)	Gymnázium	17,2	63,8	5,2	13,8	
	Učiliště	14,6	60,4	23	2	
	Celkem	16	62,2	13,2	8,6	

3. 1. 21. C: Interpretace

Globalizace je u středoškoláků poměrně známé slovo, sedmnáct jej používá běžně, šedesát šest zná význam, ale nepoužívá ho příliš často. Tři respondenti z gymnázia a jedenáct z učiliště toho slovo nezná.

3. 1. 21. D: Poznámky

Většina odpovědí se shodovala s významem tohoto termínu. Středoškoláci často odpovídali celý svět, osídlování, přesun obyvatel, a také oteplování.

3. 1. 21. E: ČNK

Globalizace se v ČNK vyskytuje tisíc sto sedmdesát šestkrát. Z frekvence je zřejmé, že je dnes už zcela zakotvené v slovní zásobě.

3. 1. 22. Hakisak

3. 1. 22. A: Definice ze slovníku

- háčkovaný míček naplněný drobnými zprav. silikonovými kuličkami: kopání hakisakem; mít kvalitní hakisak je základem úspěchu
- hra, jejímž principem je udržení míčku (hakisaku) ve vzduchu bez dopadu na zem: Prahu ovládla hra starých indiánů – hakisak; Petr hraje hakisak už pátým rokem

3. 1. 22. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	34	21	3	0	58
	Učiliště	32	16	0	0	48
	Celkem	66	37	3	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	58,6	36,3	5,1	0	
	Učiliště	66,6	33,4	0	0	
	Celkem	62,3	35	2,7	0	

3. 1. 22. C: Interpretace

Hakisak je mezi středoškoláky často používané slovo. Často jej používá 62,3 % respondentů, příležitostně 35 %, neznají ho pouze tři z dotázaných.

3. 1. 22. D: Poznámky

Hakisak je zřejmě zcela běžné a živé slovo, kterému mezi mládeží rozumí téměř všichni. Správný význam, totiž napsali všichni dotázaní.

3. 1. 22. E: ČNK

ČNK toto slovo vidí jinak, nevyskytuje se zde ani v jednom případě.

3. 1. 23. Horák

3. 1. 23. A: Definice ze slovníku

horské kolo: přesedlat na horáka

3. 1. 23. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	29	19	10	0	58
	Učiliště	30	12	6	0	48
	Celkem	59	31	16	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	50	32,8	17,2	0	
	Učiliště	62,5	25	12,5	0	
	Celkem	55,7	29,3	15	0	

3. 1. 23. C: Interpretace

Většina respondentů, tedy padesát devět, slovo zná a používá často, jedenatřicet jej používá příležitostně, šestnáct dotázaných toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 1. 23. D: Poznámky

Horák má podle respondentů více významů, avšak ne těch nových. Čtyřicet tři respondentů odpovědělo, že se jedná o **horské kolo**, třicet tři si pod slovem horák představí **člověka z hor** a třináct si jako první vybavilo **příjmení Horák**, které ovšem není neologismem. Tři respondenti z učiliště se domnívají, že horák je **člověk z vesnice**.

3. 1. 23. E: ČNK

V ČNK se slovo horák vyskytuje pětasedmdesátkrát a vždy pouze ve významu člověka žijícího na horách.

3. 1. 24. Chatař

3. 1. 24. A: Definice ze slovníku

účastník chatu: spojit se s chataři v Bělehradě; stát se chatařem; několik základních bodů pro začínající chataře; někdy psáno četař

Zejména v prostředí osob využívajících tento způsob komunikace.

3. 1. 24. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	26	29	2	1	58
	Učiliště	22	25	1	0	48
	Celkem	48	54	3	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	44,9	50	3,4	1,7	
	Učiliště	46	52	2	0	
	Celkem	45,2	51	2,9	0,9	

3. 1. 24. C: Interpretace

Slovo chatař je pro středoškoláky známé, 45 % jej používá často, 51 % občas, pouze tři respondenti toto slovo neznají.

3. 1. 24. D: Poznámky

Celkem osmdesát tři středoškoláků používá slovo chatař ve významu obyvatele chaty, což není neologismus, pouze patnáct respondentů si pod slovem chatař vybavilo uživatele internetového

komunikačního kanálu chatu.

3. 1. 24. E: ČNK

V korpusu je šedesát tři záznamů slova chatař a všechny jsou ve významu člověka a chat, ať už takového, který je obývá, nebo takového, který je vykrádá.

3. 1. 25. Image

3. 1. 25. A: Definice ze slovníku

vztahující se k image (pověsti, renomé), vytvářející, zabezpečující image někomu, něčemu; imagový: mnoho lidí trpí tím image problémem; image faktory

3. 1. 25. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	45	13	0	0	58
	Učiliště	30	15	3	0	48
	Celkem	75	28	3	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	77,6	22,4	0	0	
	Učiliště	62,5	31,2	6,3	0	
	Celkem	70,8	26,4	2,8	0	

3. 1. 25. C: Interpretace

Slovo image je mezi středoškoláky poměrně známé a užívané, necelých 71 % slovo image používá často; 26, 4 % toto slovo zná a používá méně často, pouze necelá 3 % neznají význam slova.

3. 1. 25. D: Poznámky

Image chápe většina respondentů jako životní styl člověka, zbývajících šest respondentů napsalo jako odpověď i obrázek, což je překlad z angličtiny.

3. 1. 25. E: ČNK

Slovo image je v korpusu velice frekventované, vyskytuje se tam v třech tisících třiceti devíti případech a většinou ve významu definice.

3. 1. 26. Kérka

3. 1. 26. A: Definice ze slovníku

tetování

V běžné mluvě mládeže.

3. 1. 26. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	35	18	5	0	58
	Učiliště	31	14	3	0	48
	Celkem	66	32	8	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	60,3	31	8,7	0	
	Učiliště	64,6	29,2	6,2	0	
	Celkem	62,3	30,2	7,5	0	

3. 1. 26. C: Interpretace

Kérka jako synonymum pro slovo tetování je poměrně živé; 62 % respondentů jej používá běžně, 30 % dotázaných jej používá příležitostně, avšak zná význam a pouze 7,5 % z dotázaných ho nikdy neslyšelo.

3. 1. 26. D: Poznámky

Kérka je svým významem všem, kteří odpověděli, jasným synonymem pro tetování.

3. 1. 26. E: ČNK

V korpusu se vyskytuje kérka pouze jednou a ve významu totožném s definicí.

3. 1. 27. Koridor

3. 1. 27. A: Definice ze slovníku

1. hlavní dopravní (železniční, dálniční apod.) tah, trasa: 1. tranzitní železniční koridor Děčín-Břeclav je součástí IV. multimodálního koridoru spojujícího Vídeň s Berlínem; nový dálniční koridor by měl vést od Jílového

2. území, v němž je tento tah (vy)budován: výstavba dálnice v novém koridoru; koridor dálničního obchvatu Plzně

3. 1. 27. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	9	34	10	5	58
	Učiliště	7	21	20	0	48
	Celkem	16	55	30	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	15,5	58,6	17,2	8,7	
	Učiliště	14,6	43,8	41,6	0	
	Celkem	15	60	28,3	4,7	

3. 1. 27. C: Interpretace

Koridor je pro středoškoláky poměrně neznámé slovo, pouze šestnáct z dotázaných jej používá běžně, pětadesát zná význam, ale nepoužívá jej a třicet studentů slovo nezná. V odpovědi C byl nepoměr mezi odpověďmi gymnazistů a učňů. Gymnazisté slovo neznají pouze v 17 % a studenti učiliště v 41 %.

3. 1. 27. D: Poznámky

Odpovědi byly různého rázu, např.: propojení budov, chodba, území, zátaras, sektor, oblast, dopravní trasa atd. Na učilišti se našlo i několik odpovědí, že jde o čističku, jámu či chráněnou oblast.

3. 1. 27. E: ČNK

V korpusu se slovo koridor vyskytuje pět set padesát devětkrát. Tudíž ho lze považovat za poměrně časté, avšak pouze v psaných textech, v ORAL2006 se nevyskytlo ani jednou.

3. 1. 28. Kotel

3. 1. 28. A: Definice ze slovníku

skupina sportovních fanoušků povzbuzující své mužstvo skandováním, vlajkami apod., scházející se ve vyhrazeném sektoru stadionu: každý kotel má své vnitřní normy – neformální vůdce, nosiče vlajek apod.; pardubický kotel na jižní tribuně neúnavně bušil do bubnů a povzbuzoval

V mluvě fanoušků, ve sportovní publicistice; využíváno v odborných textech.

3. 1. 28. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	40	18	0	0	58
	Učiliště	29	19	0	0	48
	Celkem	69	37	0	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	69	31	0	0	
	Učiliště	60,4	39,6	0	0	
	Celkem	65	35	0	0	

3. 1. 28. C: Interpretace

Slovo kotel používá často 65 % respondentů, ne však pouze ve významu definice, 35 % respondentů slovo zná a používá příležitostně.

3. 1. 28. D: Poznámky

Slovo kotel je pro středoškoláky často používané v deseti významech. V neologickém významu bylo dvacet pět výskytů ze sto šesti. Třicet respondentů odpovědělo, že jde o **kotel na topení**, padesát čtyři kotel ve smyslu **skleničky na alkohol**, dvacet pět odpovědí se shoduje s významem v definici, tedy, že jde o **kotel fanoušků**, čtrnáct respondentů si vzpomnělo na **kotel na vaření**. Jedna odpověď byla, že jde o **název pořadu** na televizi Nova. Dva dotázaní používají slovo kotel ve smyslu **velkého množství** (např. je tam kotel zboží). Objevily se také tři interpretace, že jde o **konec skleněnky**, která slouží ke kouření marihuany. Dvě vysvětlení byla, že jde o **hospodu**, další dvě, že jde o **označení zápachu z úst**.

3. 1. 28. E: ČNK

Pro korpus je to známé a frekventované slovo, vykytuje se zde v tisíc šedesáti sedmi případech. Kotel se zde většinou vyskytuje ve významu nádoby, najdou se zde i přenesené významy např.: „... *Amerika je takový tavící kotel s možnostmi, jak si získat úctu před třídou...*“

3. 1. 29. Kravat'ák

3. 1. 29. A: Definice ze slovníku

expr. hanl. kdo dává najevo své vyšší společenské, zaměstnanecké postavení uniformním oblékáním, jmenovitě kravatou: zajímavé bylo, že ten mladý muž měl na sobě „business suite“, čili byl to těžký kravat'ák v obleku Hugo Bosse; nejsem nějaký kravat'ák v nejlepších letech, ale naopak mladý student

V běžné mluvě, v publicistice.

3. 1. 29. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	12	32	12	2	58
	Učiliště	17	25	6	0	48
	Celkem	29	57	18	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	20,7	55,2	20,7	3,4	
	Učiliště	35,5	52	12,5	0	
	Celkem	27,4	53,8	17	1,8	

3. 1. 29. C: Interpretace

Slovo kravaťák nikdy neslyšelo pouze osmnáct respondentů, dvacet devět jej má v aktivní slovní zásobě, padesát sedm rozumí významu, ale používá ho příležitostně. Zde je asi první případ kdy používají studenti učiliště slovo více než gymnazisté.

3. 1. 29. D: Poznámky

Kravaťák je podle NSČ pejorativního rázu, ale pouze sedm studentů jej tak označilo. Většinou napsali podnikatel, muž v obleku atd. Jako synonymum někteří napsali „slušňák“ či „šampon“ (tzn. přehnaně o sebe pečující muž, metrosexuál; často užívající šampon.)

3. 1. 29. E: ČNK

V korpusu je pouze jeden výskyt, a to v ORAL2006: „...jednoho manažera, takovej uhlazenej kravaťák, každej tejdén má novou holku...“

3. 1. 30. Kyberkultura

3. 1. 30 A: Definice ze slovníku

1. počítačová, internetová, informační kultura: vyměňování informací, neustálé spojení, vzájemná podpora a porada; ke kyberkultuře patří počítače, techno hudba, sex, Internet nebo mobilní telefony
2. hnutí usilující ovlivnit vývoj nejmodernější počítačovou, informační technikou: rodí se dnes nové hnutí zvané kyberkultura
3. umění, při kterém se využívají počítačové technologie, digitální umění: první ročník festivalu kyberkultury představí výběr z internetového umění, digitálního filmu a designu českých a zahraničních umělců

3. 1. 30 B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	3	19	31	5	58
	Učiliště	5	12	30	1	48
	Celkem	8	31	61	6	106
V procentech (%)	Gymnázium	5,2	32,8	53,5	8,5	
	Učiliště	10,5	25	62,5	2	
	Celkem	7,7	29	57,6	5,7	

3. 1. 30. C: Interpretace

Kyberkultura není v mluvně středoškoláků živé, většina, což je 57 % respondentů, napsala, že slovo nikdy neslyšela, pouze 7,7 % jej používají často, 29 % respondentů zná význam tohoto slova a slovo občasně používá.

3. 1. 30. D: Poznámky

Význam pro respondenty není jasný, mezi odpověďmi se našlo např.: počítačové šílenství, digitální lidstvo, velká kultura atd.

3. 1. 30. E: ČNK

V korpusu je toto slovo pouze jednou.

3. 1. 31. Mekáč

3. 1. 31. A: Definice ze slovníku

expr. restaurační zařízení americké firmy McDonald's: mladší generace jsou odchované cheeseburgerem v mekáči; zajít si do mekáče na hamburger

3. 1. 31. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	40	15	3	0	58
	Učiliště	34	10	3	1	48
	Celkem	74	25	6	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	69	25,9	5,1	0	
	Učiliště	71	20,7	6,3	2	
	Celkem	69,8	23,6	5,6	1	

3. 1. 31. C: Interpretace

Slovo mekáč zná a používá většina respondentů, tzn. téměř 70 %; 23,6 % jej zná ale nepoužívá moc často, pouze šest respondentů ho nezná vůbec.

3. 1. 31. D: Poznámky

Význam slova mekáč je jasný úplně všem.

3. 1. 31. E: ČNK

V ČNK je pouze jeden výsky neologismu mekáč, v porovnání s živostí u prostějovských středoškoláků je to poměrně málo.

3. 1. 32. Minišňůra

3. 1. 32. A: Definice ze slovníku

1. malá souvislá řada (šňůra) uměleckých nebo sportovních vystoupení: koncertní minišňůra známé zpěvačky a kytaristky; hokejový klub úspěšně začal minišňůru na kluzištích soupeřů

2. malá (souvislá) řada, série něčeho: minišňůra vítězství v hokejových zápasech; vítězná střelecká minišňůra

3. 1. 32. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	1	20	31	6	58
	Učiliště	8	20	19	1	48
	Celkem	9	40	50	7	106
V procentech (%)	Gymnázium	1,7	34,5	53,5	10,3	
	Učiliště	16,7	41,7	39,6	2	
	Celkem	8,5	37,8	47,2	6,5	

3. 1. 32. C: Interpretace

Slovo minišňůra používá pouze devět respondentů často, čtyřicet respondentů příležitostně a padesát ho vůbec nezná.

3. 1. 32. D: Poznámky

Minišňůra jako souvislá řada vystoupení není v mluvě středoškoláků živá, pouze pět respondentů toho slovo takto používá. Ostatní většinou napsali, že jde o malou šňůru či provázek.

3. 1. 32. E: ČNK

Minišňůra se nevyskytuje ani v korpusu, tudíž ho lze označit za neperspektivní a zřejmě se nestane pevnou součástí slovní zásoby.

3. 1. 33. Neziskovka

3. 1. 33. A: Definice ze slovníku

nezisková organizace: neziskovka zajišťuje služby pro nezaměstnané; hlavní problémy neziskovek
 Jednoslovný (univerbizovaný) výraz ze slovního spojení nezisková organizace. V profesním vyjadřování.

3. 1. 33. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	7	41	7	3	58
	Učiliště	2	23	23	0	48
	Celkem	9	64	30	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	12	70,8	12	5,2	
	Učiliště	4	48	48	0	
	Celkem	8,5	60,4	28,3	2,8	

3. 1. 33. C: Interpretace

Význam slova neziskovka zná a používá často pouze devět dotázaných. 60 % jej zná, ale moc často nepoužívá, 28 % jej nikdy neslyšelo. U tohoto slova je zřejmý rozdíl mezi gymnáziem a učilištěm (viz tabulku).

3. 1. 33. D: Poznámky

Význam tohoto slova je pro některé respondenty zavádějící, dvanáct z dotázaných napsalo, že jde o neprosperující firmu, také se objevila odpověď, že jde o firmu, která nedostává peníze od státu.

3. 1. 33. E: ČNK

V korpusu se neziskovka objevila pouze jednou: „... *ovšem jedině tehdy, pokud neziskovka dosáhne odpovídající úrovně ...*“

3. 1. 34. Petka

3. 1. 34. A: Definice ze slovníku

PET láhev: umělohmotná petka na jedno použití je o tolik praktičtější, že s ní vratné sklo nemůže soutěžit; společnost Tesa i přes plnění do petovek zůstává věrná vratným skleněným láhvím

V běžném, neformálním vyjadřování, v publicistice.

3. 1. 34. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	31	15	10	2	58
	Učiliště	22	17	9	0	48
	Celkem	53	32	19	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	53,5	25,9	17,2	3,4	
	Učiliště	45,9	35,4	18,7	0	
	Celkem	50	30,2	18	1,8	

3. 1. 34. C: Interpretace

Slovo zná a používá přesně 50 % respondentů často, 30 % příležitostně, pouze 18 % jej nezná vůbec.

3. 1. 34. D: Poznámky

Slovo petka znají studenti pouze v jednom správném významu, až na dvě výjimky, kdy dvě studentky učiliště uvedly, že se jedná pouze o zátku plastové láhve.

3. 1. 34. E: ČNK

Petka se v korpusu vyskytuje jednou, avšak v jiném významu. Jde o internetovou adresu, kde je bez diakritiky napsána „pětka“.

3. 1. 35. Prknař

3. 1. 35. A: Definice ze slovníku

1. kdo jezdí (ze záliby, ze sportu) na skateboardu (prkně); skateboardista, prkynkář: prknaři by mohli zde využívat i velkou závodní U-rampu
2. kdo jezdí (ze záliby, ze sportu) na snowboardu (prkně); snowboardista, prkynkář: Honza přešel na snowboarding a stal se velmi uznávaným prknářem
3. kdo se věnuje (ze záliby, ze sportu) skysurfingu; skysurfer: ve světě se už pár let konají závody a šampionáty ve skysurfingu

3. 1. 35. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	28	28	2	0	58
	Učiliště	21	23	4	0	48
	Celkem	49	51	6	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	48,3	48,3	3,4	0	
	Učiliště	43,7	47,9	8,4	0	
	Celkem	46,3	48	5,7	0	

3. 1. 35. C: Interpretace

Prknaře zná a používá poměrně hodně respondentů, tj. 46 %; 48 % slovo zná, ale používá méně často. Pouze necelých 6 % dotázaných toho slovo nikdy neslyšelo.

3. 1. 35. D: Poznámky

Význam výrazu prknař je až na pár výjimek jasný všem, pouze jeden respondent uvedl, že jde o výrobu prken a také jeden, že jde člověka, který rád žehlí. Prknař ve významu tři napsali jen čtyři respondenti.

3. 1. 35. E: ČNK

V korpusu se slovo prknař vyskytuje pouze jednou, i když je mezi středoškoláky poměrně živé užívání tohoto slova.

3. 1. 36. Prohibice

3. 1. 36. A: Definice ze slovníku

Prohibovaný: zakázaný, nedovolený: kniha Vaříme z konopím je čítankovým dokladem toho, jak zákaz dodá prohibovanému sdělení na závažnosti

3. 1. 36. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	1	23	29	5	58
	Učiliště	0	10	38	0	48
	Celkem	1	33	67	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	1,7	39,7	50	8,6	
	Učiliště	0	20,8	79,2	0	
	Celkem	0,9	31,1	63,3	4,7	

3. 1. 36. C: Interpretace

Slovo prohibice aktivně užívá pouze jeden respondent, třicet tři respondentů zná význam a používá toto slovo méně často, šedesát sedm dotázaných, což je 63 %, jej nezná vůbec. Toto slovo lze považovat za zcela neznámé prostějovským středoškolákům.

3. 1. 36. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli, tak odpověděli většinou správně.

3. 1. 36. E: ČNK

V ČNK se slovo prohibice vyskytuje sto devadesát osmkrát.

3. 1. 37. Rasta

3. 1. 37. A: Definice ze slovníku

1. účes tvořený množstvím copánků zprav. ze syntetických vlasů, napletených na pramínky vlastních vlasů: módní vlna účesu rasta; rasta se může zdobit korálky, mušličkami a různými ozdobami
2. takový copánek: rasty vydrží asi půl roku; naplétání rastů
3. rastafarián, rastaman: do České republiky poprvé zavítá pravověrný rasta, vystupující pod přezdívkou Mad Profesor; africké účesy daly vzniknout dreadům jamajských rasta
4. rastaman: dodnes se bojí lidí, kteří nejsou rastové, ale mají dredy

3. 1. 37. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	12	18	22	6	58
	Učiliště	5	17	26	0	48
	Celkem	17	35	48	6	106
V procentech (%)	Gymnázium	20,7	31	38	10,3	
	Učiliště	10,5	35,5	54	0	
	Celkem	16	33,2	45,2	5,6	

3. 1. 37. C: Interpretace

Neznalost tohoto slova převažuje nad používáním, pouze 16 % respondentů jej používá často, 33 % příležitostně, dokonce 45 % z dotázaných toho slovo nikdy neslyšelo.

3. 1. 37. D: Poznámky

Odpovědi se shodovaly s definicí. Neobjevila se žádná zásadní odchylka.

3. 1. 37. E: ČNK

V korpusu se slovo rasta objevuje pouze čtyřikrát. Např.: „... *Stále moderní je také naplétání rasta copánků ...*“

3. 1. 38. Remake

3. 1. 38. A: Definice ze slovníku

nové zpracování staršího úspěšného uměleckého (literárního, hudebního) díla; poč. nové zpracování starší úspěšné počítačové hry; napsat remake podle Habbertonovy knihy; literární remake, remake skladby

3. 1. 38. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	5	28	19	6	58
	Učiliště	3	10	35	0	48
	Celkem	8	38	54	6	106
V procentech (%)	Gymnázium	8,6	48,3	32,7	10,4	
	Učiliště	6,3	20,8	72,9	0	
	Celkem	7,5	35,8	51	5,7	

3. 1. 38. C: Interpretace

Remake zná a používá často jen osm respondentů, třicet osm jej používá občas a padesát čtyři respondentů toho slovo nikdy neslyšelo. Velký rozdíl v odpovědi C je mezi gymnazisty a uční, 32,7 % gymnazistů toto slovo nezná a téměř 73 % studentů učiliště.

3. 1. 38. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli, tak vždy správně. Nevyskytla se žádná odchylka od definice.

3. 1. 38. E: ČNK

Remake se v korpusu vyskytuje sto čtrnáctkrát.

3. 1. 39. Simka

3. 1. 39. A: Definice ze slovníku

SIM karta: do duálního přístroje dáte dvě simky; do menšího telefonu musíte použít malou simku, protože velká se do něj nevejde

3. 1. 39. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	48	9	1	0	58
	Učiliště	35	11	2	0	48
	Celkem	83	20	3	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	82,8	15,5	1,7	0	
	Učiliště	72,9	22,9	4,2	0	
	Celkem	78,3	18,9	2,8	0	

3. 1. 39. C: Interpretace

Výraz simka je ve slovní zásobě mládeže absolutně živý, 78 % respondentů jej zná a používá často, pouze necelých 19 % příležitostně a 3 % respondentů slovo nikdy neslyšela.

3. 1. 39. D: Poznámky

Význam slova je všem úplně jasný.

3. 1. 39. E: ČNK

I v této otázce neodpovídá frekvence používání u středoškoláků výskytu v korpusu, je zde totiž pouze pětkrát a ne ve významu SIM karty, ale jako označení auta. Např.: „... *Nízká policejní simka modrobílé barvy projela mimo...*“

3. 1. 40. Spinning

3. 1. 40. A: Definice ze slovníku

skupinové cvičení na speciálním stacionárním kole (spinneru); taková metoda cvičení: spinning je vysoce účinné kardiovaskulární cvičení; spinning dle pokynů instruktora rozvíjí mentální, ale i fyzickou sílu; chodit na hodiny spinningu

3. 1. 40.B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	41	16	0	1	58
	Učiliště	25	19	4	0	48
	Celkem	66	35	4	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	70,7	27,6	0	1,7	
	Učiliště	52	39,6	8,4	0	
	Celkem	62,2	33	3,9	0,9	

3. 1. 40. C: Interpretace

Slovo spinning zná a používá často 62 % respondentů, 33 % jej používá občasně, pouze necelá 4 % z dotázaných toto slovo nikdy neslyšela.

3. 1. 40. D: Poznámky

Význam je jasný všem respondentům

3. 1. 40. E: ČNK

V korpusu je spinning v deseti případech a vždy ve významu definice.

3. 1. 41. Trip

3. 1. 41. A: Definice ze slovníku

1. slang. stav užití drogy LSD nebo jiné halucinogenní drogy: trip nepřichází naráz; režisér vyšel z dobové atmosféry a snažil se celý film pojmout jako jeden velký drogový „trip“

2. slang. (v NHL) série zápasů v jiných městech, než ve kterém je sídlo hokejového klubu: trip se nám příliš nedařilo a ze 4 zápasů jsme vyhráli jen jeden

3. 1. 41. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	16	28	11	3	58
	Učiliště	7	16	25	0	48
	Celkem	23	44	36	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	27,6	48,2	18,8	5,1	
	Učiliště	14,6	33,4	52	0	
	Celkem	21,7	41,6	33,9	2,8	

3. 1. 41. C: Interpretace

Slovo trip je spíše užívané než neužívané, téměř 22 % respondentů jej používá často, necelých 42 % méně často a 34 % respondentů toto slovo vůbec nezná.

3. 1. 41. D: Poznámky

Mezi respondenty z gymnázia převládá u tohoto slova význam výlet a cesta ve třiceti případech, jen ve čtrnácti případech bylo slovo trip pochopeno jako droga. U respondentů z učiliště je to naopak, čtrnáct jej používá jako drogu a pouze jeden z dotázaných jako výlet.

3. 1. 41. E: ČNK

V korpusu je trip v sto pěti případech, význam drogy převažuje ve dvou třetinách nad překladem z angličtiny: cesta, výlet, atd.

3. 1. 42. Voška

3. 1. 42. A: Definice ze slovníku

vyšší odborná škola: vošky nabízejí tříleté vzdělání neuniverzitního typu; vošky mohou po dohodě s vysokou školou nabízet bakalářský program v určitém oboru

Ze zkr. VOŠ „vyšší odborná škola.“

3. 1. 42. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	7	10	31	10	58
	Učiliště	0	7	41	0	48
	Celkem	7	17	72	10	106
V procentech (%)	Gymnázium	12	17,3	53,4	17,3	
	Učiliště	0	14,6	85,4	0	
	Celkem	6,6	16	70	9,4	

3. 1. 42. C: Interpretace

70 % respondentů význam slova voška vůbec nezná, pouze 6,6 % jej používá často a 16 % příležitostně, tuto otázku nezodpovědělo deset respondentů. V odpovědích mezi gymnazisty a studenty učiliště je poměrně velký rozdíl, žádný respondent z učiliště slovo nepoužívá denně, na rozdíl od gymnazistů, kde je to 12 %.

3. 1. 42. D: Poznámky

Zajímavé bylo, že v devíti případech se objevila odpověď vysoká škola, jednou dokonce myčka.

3. 1. 42. E: ČNK

V korpusu není ani jeden záznam slova voška, lze usoudit jak z korpusu, tak z odpovědí studentů, že tento neologismus není moc používán.

3. 1. 43. Zevling

3. 1. 43. A: Definice ze slovníku

expr. nečinné přihlížení něčemu, okounění, zevlování: pokud se místní mládež nevěnuje zevlingu v parku, pak nejčastěji v hospodě; zevling na Karlově mostě

3. 1. 43. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	23	18	15	2	58
	Učiliště	17	12	19	0	48
	Celkem	40	30	34	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	39,6	31,1	25,9	3,4	
	Učiliště	35,4	25	39,6	0	
	Celkem	37,7	28,4	32	1,9	

3. 1. 43. C: Interpretace

Slovo zevling zná a používá často čtyřicet respondentů, třicet respondentů jej používá příležitostně a třicet čtyři z dotázaných jej vůbec nezná.

3. 1. 43. D: Poznámky

Význam tohoto slova je v používání středoškoláků rozkolísaný, objevily se např. taková vysvětlení: nejčastěji „nic nedělání“ v jedenadvaceti případech, dále lenošení, velmi často také nuda, mrhání času, být někde navíc, být nechtěný, atd.

3. 1. 43. E: ČNK

V korpusu není ani jeden záznam tohoto slova.

3. 2. adjektiva a adverbia

3. 2. 44. Amerikocentrický

3. 2. 44. A: Definice ze slovníku

amerikocentrismus, amerikocentrismus: (ze strany kritiků) soustředování, soustředění všeho dění do Ameriky; posuzování všeho z hlediska Ameriky (USA): obyvatelé USA trpí něčím, co lze nazvat amerikocentrismem

amerikocentrický: související s amerikocentrismem; jím charakteristický: uplatnění amerikocentrických tendencí při výběru populárních osobností v díle

3. 2. 44. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	0	16	37	5	58
	Učiliště	3	13	32	0	48
	Celkem	3	29	69	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	0	27,6	63,8	8,6	
	Učiliště	6,3	27	66,7	0	
	Celkem	2,8	27,4	65	4,8	

3. 2. 44. C: Interpretace

Pouze tři respondenti mají slovo ve svém úzu, devětadvacet jej používá příležitostně a šedesát devět respondentů toho slovo nikdy neslyšelo.

3. 2. 44. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli byla odpověď většinou správná, kromě čtyř odpovědí, které zněly „centrum Ameriky.“

3. 2. 44. E: ČNK

V korpusu není ani jeden záznam tohoto adjektiva.

3. 2. 45. Antiglobalistický

3. 2. 45. A: Definice ze slovníku

namířený proti globalizmu, globalizaci, bojující proti němu, ní; protiglobalistický: antiglobalistické voličstvo; mluvčí antiglobalistické organizace

3. 2. 45. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	1	27	22	8	58
	Učiliště	3	13	32	0	48
	Celkem	4	40	54	8	106
V procentech (%)	Gymnázium	1,7	46,5	37,9	13,9	
	Učiliště	6,3	27	66,7	0	
	Celkem	3,7	37,8	51	7,5	

3. 2. 45. C: Interpretace

Adjektivum antiglobalistický nezná většina respondentů, tj. 51 %, téměř 38 % jej používá příležitostně, pouze čtyři respondenti toto slovo používají často.

3. 2. 45. D: Poznámky

Odpovědi na tuto otázku byly různé, tak např.: nerozšiřující se po světě, neuznávající nové metody.

3. 2. 45. E: ČNK

Adjektivum antiglobalistický se nevyskytuje v korpusu ani v jednom případě.

3. 2. 46. Bestovní

3. 2. 46. A: Definice ze slovníku

vztahující se k best of, neskl. s . i m., jsoucí typu best of, neskl. s. i m.: chystané bestovní CD; bestovní alba, bestovní kompilace
V hudební publicistice.

3. 2. 46. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	13	40	5	0	58
	Učiliště	10	19	19	0	48
	Celkem	23	59	24	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	22,4	69	8,6	0	
	Učiliště	20,8	39,6	39,6	0	
	Celkem	21,7	55,7	22,6	0	

3. 2. 46. C: Interpretace

Adjektivum bestovní je svým významem středoškolákům známé, ale většina (55,7 %) jej používá pouze příležitostně, téměř 22 % jej používá často a 22,6 % respondentů tento neologismus nikdy neslyšelo. V odpovědi B a C je značný rozdíl mezi gymnáziem a učilištěm.

3. 2. 46. D: Poznámky

Používání tohoto neologismu není pouze v oblasti hudební publicistiky, mnoho respondentů toto adjektivum používá i při jiných příležitostech, kdy chce označit cokoliv jako výborné, dobré, skvělé atd.

3. 2. 46. E: ČNK

V ČNK není ani jeden záznam tohoto slova.

3. 2. 47. Crakerský

3. 2. 47. A: Definice ze slovníku

vztahující se ke crakerům (osobám nelegálně překonávajícím, odstraňujícím ochranu počítačového programu), týkající se jich; jimi prováděný; z nich složený; crackerská stránka počítače; crackerské programy; crackerský útok; crackerská skupina

3. 2. 47. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	0	16	35	7	58
	Učiliště	2	10	34	2	48
	Celkem	2	26	69	9	106
V procentech (%)	Gymnázium	0	27,6	60,4	12	
	Učiliště	4,2	20,8	70,8	4,2	
	Celkem	2	24,5	65	8,5	

3. 2. 47. C: Interpretace

Přídavné jméno crakerský není mezi respondenty v živém používání. Pouze dva z dotázaných jej používají často, 24,5 % jej používá příležitostně, avšak zná význam slova. Většina, tj. 65 %, toto slovo nikdy neslyšela. Toto adjektivum lze označit za neživé v užívání středoškolské mládeže.

3. 2. 47. D: Poznámky

V devíti případech se objevil i význam crak jako droga, v ostatních případech šlo o korespondující odpovědi s definicí.

3. 2. 47. E: ČNK

V ČNK toto slovo není zastoupeno ani jedenkrát.

3. 2. 48. Čtyřprocentní

3. 2. 48. A: Definice ze slovníku

týkající se homosexuála, homosexuálů (kterých je v lidské populaci podle některých sociologických průzkumů čtyři procenta): homosexuální: být „čtyřprocentní“ je pro většinu ostatních stále nepatřičné a ošklivé; čtyřprocentní spoluobčané

3. 2. 48. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	21	37	0	0	58
	Učiliště	16	25	6	1	48
	Celkem	37	62	6	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	36,2	63,8	0	0	
	Učiliště	33,5	52	12,5	2	
	Celkem	35	58,5	5,6	0,9	

3. 2. 48. C: Interpretace

Neologismus čtyřprocentní zná a používá často 35 % respondentů, méně často jej používá 58,5 % dotázaných a nikdy toto slovo neslyšelo necelých 6 % respondentů.

3. 2. 48. D: Poznámky

Pouze jedenáct odpovědí se netýkalo souvislosti s homosexuály, respondenti to vyrozuměli jako obsah něčeho, co má čtyři procenta.

3. 2. 48. E: ČNK

V korpusu se vyskytuje adjektivum čtyřprocentní v sto čtyřiceti pěti případech, z toho čtrnáctkrát ve významu definice z NSČ. Např.: „.... *Jenže dva chlapi spolu jako hrdinové muzikálu, to by určitě napadli jako propagaci té čtyřprocentní menšiny ...*“

3. 2. 49. Digitální

3. 2. 49. A: Definice ze slovníku

ve významu založený na převádění dat a informací na číslíkové vyjádření; pracující s takovými daty a informacemi; elektronický v nových spojeních: digitální kniha, digitální knihovna, digitální síť, digitální televize, digitální video, digitální videokamera, digitální fotografie

3. 2. 49. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	36	16	1	5	58
	Učiliště	29	19	0	0	48
	Celkem	65	35	1	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	62	27,7	1,7	8,6	
	Učiliště	60,4	39,6	0	0	
	Celkem	61,3	33	0,9	4,8	

3. 2. 49. C: Interpretace

Neologismus digitální se zřejmě stal centrální jazykovou jednotkou, protože jej používá často 61,3 % z dotázaných, příležitostně 33 % a pouze jeden respondent toto slovo nezná.

3. 2. 49. D: Poznámky

Všechny odpovědi korespondovaly s definicí.

3. 2. 49. E: ČNK

V korpusu je dokonce tři tisíce tři sta třicet osm záznamů slova digitální.

3. 2. 50. Freestylový

3. 2. 50. A: Definice ze slovníku

související s freestylem; pro něj určený: freestylový motokros; freestylový jezdcí; freestylový kolař; freestylový a freeridová prkna; freestylové boty
 freestyle: vytvořený volně, improvizovaný; freestylový: freestykle motokros; freestyle snowboarding; freestyle show

3. 2. 50. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	24	31	2	1	58
	Učiliště	20	24	4	0	48
	Celkem	44	55	6	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	41,4	53,5	3,4	1,7	
	Učiliště	41,6	50	8,4	0	
	Celkem	41,6	51,9	5,6	0,9	

3. 2. 50. C: Interpretace

Nejvíce, tj. téměř 52 % respondentů, slovo zná a používá příležitostně; 41,6 % dotázaných slovo používá často a pouze 5,6 % respondentů toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 2. 50. D: Poznámky

Význam tohoto adjektiva je většinou jasný, objevovaly se odpovědi být svůj, freestylový tanec, sport atd.

3. 2. 50. E: ČNK

V korpusu se adjektivum freestylový vyskytuje pouze čtyřikrát.

3. 2. 51. Hiphoperský

3. 2. 51. A: Definice ze slovníku

hiphoper -a m.: 1. hudebník tvořící, produkující hip hop (moderní taneční hudbu); hiphoper: vystoupení hiphopera Eminema

2. příznivec hip hopu (moderní taneční hudby); hiphopař: brněnského tanečního mistrovství se zúčastnilo tři sta hiphoperů

hiphoperský: vztahující se k hiphoperovi, hiphoperům: hiphoperská skladba: hiphoperská skupina

3. 2. 51. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	30	25	3	0	58
	Učiliště	29	17	2	0	48
	Celkem	59	42	5	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	51,7	43,1	5,2	0	
	Učiliště	60,4	35,4	4,2	0	
	Celkem	55,6	39,7	4,7	0	

3. 2. 51. C: Interpretace

Slovo hiphoperský má ve své aktivní slovní zásobě přes 55 % dotázaných, téměř 40 % jej používá příležitostně a pouze necelých 5 % respondentů toto slovo nezná.

3. 2. 51. D: Poznámky

Význam slova hiphoperský je znám všem respondentům.

3. 2. 51. E: ČNK

V korpusu se nenachází ani jeden záznam tohoto adjektiva.

3. 2. 52. Investigativně

3. 2. 52. A: Definice ze slovníku

investigativní: založený na získávání informací a pátrání po pozadí afér apod.: investigativní dohady; nezávislá investigativní práce

investigativně: ivestigativním způsobem: autor před lety „investigativně“ informoval o výběrovém řízení na štábní informační systém

3. 2. 52. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	0	22	27	9	58
	Učiliště	3	12	33	0	48
	Celkem	3	34	60	9	106
V procentech (%)	Gymnázium	0	37,9	46,5	15,5	
	Učiliště	6,3	25	68,7	0	
	Celkem	2,8	32	56,7	8,5	

3. 2. 52. C: Interpretace

Adverbium investigativně používají běžně pouze tři respondenti z učiliště, třicet čtyři dotázaných jej zná, ale nepoužívá moc často, šedesát respondentů jej nikdy neslyšelo.

3. 2. 52. D: Poznámky

Význam tohoto adverbia není středoškolákům moc jasný, odpovídali např.: nadšený reportér, výhodná nabídka, vyšetřování podrobností, riskantní záležitost, atd.

3. 2. 52. E: ČNK

V korpusu je pouze pět záznamů slova investigativně a to ve významu definice.

3. 2. 53. Klonovaný

3. 2. 53. A: Definice ze slovníku

klonování: kopírování, vytváření identických produktů, klonů: podle odborníků je klonování mobilního telefonu možné jen tehdy, pokud se člověk dostane k SIM kartě umístěné v telefonu

klonovaný: vytvořený klonováním: klonované mobilní telefony

V oblasti techniky.

3. 2. 53. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	17	34	2	5	58
	Učiliště	17	29	2	0	48
	Celkem	34	63	4	5	106
V procentech (%)	Gymnázium	29,3	58,7	3,4	8,6	
	Učiliště	35,4	60,4	4,2	0	
	Celkem	32	59,5	3,8	4,7	

3. 2. 53. C: Interpretace

Význam slova klonovaný není jasný pouze čtyřem respondentům. 32 % dotázaných jej používá často a téměř 60 % jej používá občasně.

3. 2. 53. D: Poznámky

Klonovaný je pro respondenty spíše člověk, zvíře nebo orgán než technický produkt.

3. 2. 53. E: ČNK

I v korpusu je pouze klonovaný člověk, zvíře nebo jiný živý organismus, adjektivum klonovaný se zde vyskytuje osmnáctkrát.

3. 2. 54. Nabušeně

3. 2. 54. A: Definice ze slovníku

expr. velmi výkonně, kvalitně, nabitě; nadupaně: ráno přijely tři nabušeně vyhlížející skupiny dobrodruhů

3. 2. 54. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	18	31	6	3	58
	Učiliště	27	21	0	0	48
	Celkem	45	52	6	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	31	53,4	10,3	5,2	
	Učiliště	56,3	43,7	0	0	
	Celkem	42,6	49	5,6	2,8	

3. 2. 54. C: Interpretace

Slovo nabušeně zná a používá poměrně hodně respondentů, často jej používá téměř 43 % respondentů, méně často 49 % dotázaných a vůbec jej nezná pouze 5,6 % studentů.

3. 2. 54. D: Poznámky

Kulturista; vylepšený; tým, který má kvalitní hráče; namyšlený; člověk, který se tváří pyšně; něco extra; něco navíc; svalnatě; silně atd., takto respondenti rozumí tomuto slovu.

3. 2. 54. E: ČNK

V ČNK není ani jeden záznam tohoto výrazu.

3. 2. 55. Outdoorový

3. 2. 55. A: Definice ze slovníku

uskutečňovaný, konaný venku, v přírodě, jsoucí typu outdoor: outdoorové sporty; regionální outdoorové soutěže

3. 2. 55. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	16	29	10	3	58
	Učiliště	3	23	22	0	48
	Celkem	19	52	32	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	27,5	50	17,3	5,2	
	Učiliště	6,3	47,9	45,8	0	
	Celkem	18	49	30,2	2,8	

3. 2. 55. C: Interpretace

Adjektivum outdoorový zná a používá často 19 % dotázaných, 52 % jej používá méně často a 30 % respondentů toto slovo používá příležitostně. V odpovědi A převažuje gymnázium nad učilištěm.

3. 2. 55. D: Poznámky

Outdoorový je svým významem jasný téměř všem dotázaným.

3. 2. 55. E: ČNK

Toto slovo nemá v korpusu zastoupení ani v jednom případě.

3. 2. 56. Pohodářsky

3. 2. 57. A: Definice ze slovníku

způsobem příznačným pro pohodáře, klidně, vyrovnaně: plzeňští nešetřili úsilím a pohodářsky vystupujícího soupeře přehrávali; pohodářsky starostlivá maminka

3. 2. 56. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	35	22	1	0	58
	Učiliště	32	16	0	0	48
	Celkem	67	38	1	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	60,3	37,9	1,7	0	
	Učiliště	66,7	33,3	0	0	
	Celkem	63,3	35,8	0,9	0	

3. 2. 56. C: Interpretace

Adverbium pohodářsky je mezi středoškoláky živé, používá jej často 63 % respondentů, téměř 36 % jej používá, ale ne často a pouze jeden respondent uvedl, že toto slovo nikdy neslyšel.

3. 2. 56. D: Poznámky

Význam tohoto slova je všem respondentům jasný a ustálený.

3. 2. 56. E: ČNK

V korpusu se navzdory používání mezi mládeží nevyskytuje ani jednou.

3. 2. 57. Tuningový

3. 2. 57. A: Definice ze slovníku

tuning: motor. speciální úpravy výkonu a estetického vzhledu vozu: provádět tuning; vozy upravené tuningem

tuningový: vztahující se k tuningu; na to zaměřený; k tomu určený: tuningové úpravy

3. 2. 57. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	27	26	3	2	58
	Učiliště	25	23	0	0	48
	Celkem	52	49	3	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	46,6	44,8	5,2	3,4	
	Učiliště	52	48	0	0	
	Celkem	49	46,4	2,8	1,8	

3. 2. 57. C: Interpretace

Adjektivum tuningový je poměrně živé v užívání středoškoláků. 52 % jej používá často, 46 % příležitostně a pouze necelá 3 % toto slovo neznají.

3. 2. 57. D: Poznámky

Význam tohoto slova je jasný všem dotázaným, někteří ho nepoužívají jen v souvislosti s auty, ale i počítačem, mobilem atd. Používá se např. „vytuněný počítač.“

3. 2. 57. E: ČNK

V korpusu je jen jeden případ adjektiva tuningový.

3. 2. 58. Vysmažený

3. 2. 58. A: Definice ze slovníku

slang. jsoucí pod vlivem drogy, zdrogovaný, zfetovaný: do klubu chodí lidé už vysmažení; hustá akce vysmažených lidí

3. 2. 58. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	21	30	5	2	58
	Učiliště	23	21	4	0	48
	Celkem	44	51	9	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	36,2	51,8	8,6	3,4	
	Učiliště	47,9	43,7	8,4	0	
	Celkem	41,5	48,1	8,5	1,9	

3. 2. 58. C: Interpretace

Toto slovo používá aktivně 41,5 % respondentů, 48 % jej používá příležitostně a pouze 8,5 % jej nikdy neslyšelo.

3. 2. 58. D: Poznámky

Vysmažený může podle respondentů být: člověk **pod drogami** v jednačtyřiceti případech; **hloupý člověk** v patnácti případech; **něco nepovedeného, propadák** v dvou případech; **vypálené CD, DVD; člověk, který je opálený** atd.

3. 2. 58. E: ČNK

V korpusu je pouze jeden záznam tohoto slova a ten odpovídá definici: „...všichni jsou tady vysmažený... Joint byl zpopelněn na lavičce...“

3. 3. slovesa

3. 3. 59. Carovat

3. 3. 59. A: Definice ze slovníku

lyžovat na carvingových lyžích, carvingovou technikou: na této sjezdovce se dá dobře carovat

3. 3. 59. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	15	16	25	2	58
	Učiliště	1	6	41	0	48
	Celkem	16	22	66	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	25,8	27,6	43,2	3,4	
	Učiliště	2	12,5	85,4	0	
	Celkem	15	20,8	62,3	1,9	

3. 3. 59. C: Interpretace

Sloveso *carovat* používá často pouze 15 % respondentů, téměř 21 % jej používá občasně a 62 % respondentů toto slovo nikdy neslyšelo. Respondenti z gymnázia mají v užívání tohoto slova převahu, téměř 26 % jej používá často, na učilišti pouze jeden z dotázaných.

3. 3. 59. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli, tak vždy ve významu, který koresponduje s definicí.

3. 3. 59. E: ČNK

V korpusu se toto sloveso nevyskytuje.

3. 3. 60. Diskriminovat

3. 3. 60. A: Definice ze slovníku (z Wikipedie)

(lat. *discriminare* = *rozlišovat*) je termín označující nějaké rozlišování. Nejčastěji se používá v negativním významu rozlišování lidí na základě příslušnosti k nějaké obecné skupině bez ohledu na schopnosti konkrétního jedince. Podle konkrétního kritéria diskriminace se hovoří o diskriminaci na základě rasy, náboženského přesvědčení, pohlaví, věku apod.

3. 3. 60. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	31	26	1	0	58
	Učiliště	20	25	3	0	48
	Celkem	51	51	4	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	53,4	44,9	1,7	0	
	Učiliště	41,7	52	6,3	0	
	Celkem	48,1	48,1	3,8	0	

3. 3. 60. C: Interpretace

Toto sloveso je u většiny respondentů známé a používané, téměř všichni jej používají. Polovina často, druhá polovina občasně. Pouze čtyři respondenti jej neznají.

3. 3. 60. D: Poznámky

Význam slova diskriminovat je znám všem respondentům, protože vždy odpověděli dobře.

3. 3. 60. E: ČNK

V korpusu je devadesát šest záznamů tohoto slovesa.

3. 3. 61. Dealovat

3. 3. 61. A: Definice ze slovníku

prodávat, distribuovat určité zboží (za provizi): dealovat drogy

3. 3. 61. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	11	26	18	3	58
	Učiliště	15	8	25	0	48
	Celkem	26	34	43	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	19	44,8	31	5,2	
	Učiliště	31,3	16,7	52	0	
	Celkem	24,6	32	40,6	2,8	

3. 3. 61. C: Interpretace

Toto sloveso zná a používá necelých 25 % respondentů, 32 % dotázaných jej zná, ale nepoužívá ho moc často a většina, téměř 41 %, toto slovo nezná vůbec.

3. 3. 61. D: Poznámky

Dealovat pouze drogy, tak tento výraz znají respondenti z učiliště, ve dvou případech si myslí, že jde o pašování. Na gymnáziu respondenti napsali, že lze dealovat i jiné zboží než pouze drogy.

3. 3. 61. E: ČNK

V korpusu není žádný záznam tohoto slova.

3. 3. 62. Dvojkliknout

3. 3. 62. A: Definice ze slovníku

poč. dvakrát ihned po sobě stisknout tlačítko myši, provést dvojklik: dvojkliknout myši; s počítači dělám už dost dlouho, prostě dvojkliknu – a jak to nazýváte vy?

3. 3. 62. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	17	34	7	0	58
	Učiliště	20	15	13	0	48
	Celkem	37	49	20	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	29,3	58,6	12	0	
	Učiliště	41,7	31,3	27	0	
	Celkem	34,9	46,3	18,8	0	

3. 3. 62. C: Interpretace

Toto slovo je poměrně známé, necelých 35 % respondentů jej používá často, 46 % příležitostně a pouze 18,8 % z dotázaných toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 3. 62. D: Poznámky

Respondenti vždy dobře napsali, co znamená výraz dvojkliknout.

3. 3. 62. E: ČNK

V ČNK jsou dva záznamy tohoto neologismu a oba korespondují s definicí.

3. 3. 63. Gamblovat

3. 3. 63. A: Definice ze slovníku

hrát hazardní hry, hazardně sázet: jel gamblovat do Las Vegas

3. 3. 63. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	12	35	10	1	58
	Učiliště	21	18	9	0	48
	Celkem	33	53	19	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	20,7	60,4	17,2	1,7	
	Učiliště	43,8	37,5	18,7	0	
	Celkem	31,1	50	18	0,9	

3. 3. 63. C: Interpretace

Gamblovat je studenty relativně používané slovo, 31 % jej používá často, 50 % občasné a 18 % toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 3. 63. D: Poznámky

Význam tohoto slova je respondentům dobře známý.

3. 3. 63. E: ČNK

Korpusu není ani jeden záznam slova gamblovat.

3. 3. 64. Hacknout

3. 3. 64. A: Definice ze slovníku

slang. neoprávněně proniknout do cizího počítačového systému, programu apod.: brazilským hackerům se podařilo hacknout tři servery Microsoft

V počítačové oblasti a v počítačové publicistice.

3. 3. 64. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	10	30	16	2	58
	Učiliště	6	16	26	0	48
	Celkem	16	46	42	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	17,3	51,7	27,6	3,4	
	Učiliště	12,5	33,4	54,1	0	
	Celkem	15,1	43,4	39,6	1,9	

3. 3. 64. C: Interpretace

Verbum hacknout používá často šestnáct respondentů, čtyřicet šest jej používá méně často, a čtyřicet dva respondentů toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 3. 64. D: Poznámky

Význam tohoto slova je až na jednu výjimku (hacknout = škytnout) mezi středoškoláky ustálený a téměř všichni vědí význam tohoto slovesa.

3. 3. 64. E: ČNK

V korpusu jsou pouze čtyři zmínky o slově hacknout a jsou ve významu definice.

3. 3. 65. Lobbovat

3. 3. 65. A: Definice ze slovníku

Lobbistika: ovlivňování veřejných činitelů při navrhování a přijímání zákonů; ovlivňování veřejných činitelů při prosazování zájmů určitých skupin osob; lobbying: efektivní lobbistiku by měly řídit stát a profesní svazy

3. 3. 65. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	4	39	13	2	58
	Učiliště	2	13	33	0	48
	Celkem	6	52	46	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	6,9	67,2	22,5	3,4	
	Učiliště	4,2	27	68,8	0	
	Celkem	5,7	49	43,4	1,9	

3. 3. 65. C: Interpretace

Slovo lobbovat zná a používá často pouze 5,7 % respondentů, příležitostně jej používá 49 % dotázaných a toto slovo nikdy neslyšelo 43 % respondentů.

3. 3. 65. D: Poznámky

Respondenti si často pletli lobbovat se slovesem lobovat, což je úder ve sportu. Pokud ale nenapsali tuto možnost psali např.: přemlouvav, prosazovat něco, přesvědčovat, bojovat za něco, získat někoho na svoji stranu atd.

3. 3. 65. E: ČNK

V korpusu je dokonce sto třicet jedna případů výskytu tohoto slova.

3. 3. 66. Medializovat

3. 3. 66. A: Definice ze slovníku

(u)činit něco (velmi) známým, populárním prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků (médií): poškozený si nepřeje svůj případ medializovat; stále potřebujeme medializovat činnost a význam mateřských center; je vůbec možné účinně medializovat výsledky vědy a techniky?

Zejména ve vyjadřování politiků, v publicistice.

3. 3. 66. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	8	43	6	1	58
	Učiliště	4	22	20	2	48
	Celkem	12	65	26	3	106
V procentech (%)	Gymnázium	13,8	74,1	10,4	1,7	
	Učiliště	8,4	45,8	41,7	4,1	
	Celkem	11,3	61,4	24,5	2,8	

3. 3. 66. C: Interpretace

Slovo medializovat používá často 11 % respondentů, příležitostně jej používá 61,4 % respondentů, tj. většina. Toto sloveso nikdy neslyšelo 24,5 % respondentů.

3. 3. 66. D: Poznámky

Význam slova, pokud respondenti odpověděli, byl většinou správný a totožný s definicí.

3. 3. 66. E: ČNK

V korpusu je třiatdvacet případů výskytu slova medializovat, např.: „...*Dohodnou- li se, že svůj výstup budou medializovat, mělo by se vždy jednat o výstup společný...*“

3. 3. 67. Mobilovat

3. 3. 67. A: Definice ze slovníku

- (komu; s kým) telefonovat mobilním telefonem; používat mobilní telefon: mobiluje se na ulicích a i v autech; „klid, chlapi, mobiluju,“ okřikl lidi u vedlejšího slovu
- (komu co) sdělovat někomu něco mobilním telefonem, volat někomu mobilním telefonem: vzorný manžel denně mobiluje ženě, v kolik přijde k večeři

3. 3. 67. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	24	30	3	1	58
	Učiliště	24	22	2	0	48
	Celkem	48	52	5	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	41,4	51,7	5,2	1,7	
	Učiliště	50	45,8	4,2	0	
	Celkem	45,4	49	4,7	0,9	

3. 3. 67. C: Interpretace

Sloveso mobilovat je mezi středoškoláky poměrně užívané, 45 % jej používá často, 49 % příležitostně a pouze 4,7 % dotázaných toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 3. 67. D: Poznámky

Význam slova mobilovat je všem respondentům zcela jasný.

3. 3. 67. E: ČNK

V korpusu jsou pouze dvě zmínky o slovese mobilovat.

3. 3. 68. Nalogovat se

3. 3. 68. A: Definice ze slovníku

poč. přihlásit se do počítačového systému, do počítačové sítě (zadáním přihlašovacího jména, hesla apod.); přilogovat se, zalogovat se: nalogovat se do počítače; uložit si adresu webové stránky a nalogovat se

3. 3. 68. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	8	33	15	2	58
	Učiliště	8	17	23	0	48
	Celkem	16	50	38	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	13,8	57	25,8	3,4	
	Učiliště	16,7	35,4	47,9	0	
	Celkem	15	47,2	35,9	1,9	

3. 3. 68. C: Interpretace

Nalogovat se používá často 15 % respondentů, příležitostně 47 % respondentů a téměř 36 % respondentů toto slovo nikdy neslyšelo.

3. 3. 68. D: Poznámky

Nalogovat se je svým významem všem, kteří odpověděli, jasný.

3. 3. 68. E: ČNK

V korpusu je pouze jeden záznam slovesa nalogovat se.

3. 3. 69. Odmailovat

3. 3. 69. A: Definice ze slovníku

odeslat něco elektronickou poštou (mailem, e-mailem); ode-mailovat: odmailovat odpověď, odmailovat připomínky: odmailovat a odfaxovat odstoupení od smlouvy

3. 3. 69. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	31	23	4	0	58
	Učiliště	25	20	3	0	48
	Celkem	56	43	7	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	53,5	39,6	6,9	0	
	Učiliště	52	41,7	6,3	0	
	Celkem	52,8	40,6	6,6	0	

3. 3. 69. C: Interpretace

Verbum odmailovat je středoškolákům blízké, používá jej často 52,8 % respondentů, příležitostně 40,6 % respondentů a pouze 6,6 % dotázaných toto slovo nezná.

3. 3. 69. D: Poznámky

Význam je jasný všem respondentům, nikdo nenapsal nic nepatřičného.

3. 3. 69. E: ČNK

V korpusu je pouze jeden záznam slovesa odmailovat.

3. 3. 70. Privatizovat

3. 3. 70. A: Definice ze slovníku (z Wikipedie)

Privatizace označuje změnu veřejného (státního) na soukromé; zpravidla se tohoto pojmu používá pro převod veřejného majetku do soukromého vlastnictví.

3. 3. 70. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	7	40	4	7	58
	Učiliště	4	16	28	0	48
	Celkem	11	56	32	7	106
V procentech (%)	Gymnázium	12	69	7	12	
	Učiliště	8,4	33,3	58,3	0	
	Celkem	10,4	52,8	30,2	6,6	

3. 3. 70. C: Interpretace

Sloveso privatizovat používá často 10,4 % respondentů, 52,8 % jej používá méně často a 30 % respondentů toto slovo nezná vůbec.

3. 3. 70. D: Poznámky

Pokud se respondenti vyjádřili, odpovědi byly správné.

3. 3. 70. E: ČNK

V korpusu se toto slovo vyskytuje v osmi stech dvaceti sedmi případech.

3. 3. 71. Přepálit

3. 3. 71. A: Definice ze slovníku

poč. provést převálení: přepálit CD nám vyjde daleko levněji než kopírovat nekonečné množství disket

3. 3. 71. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	41	16	0	1	58
	Učiliště	39	9	0	0	48
	Celkem	80	25	0	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	70,7	27,6	0	1,7	
	Učiliště	81,3	18,8	0	0	
	Celkem	75,5	23,6	0	0,9	

3. 3. 71. C: Interpretace

Neologismus přepálit používá často 75,5 % dotázaných, příležitostně 23,6 % respondentů. Všichni znají význam tohoto slova a používají ho.

3. 3. 71. D: Poznámky

Význam slovesa přepálit je středoškolákům jasný. Někteří napsali, že se dá slovo přepálit použít i ve významu něco přepísnout a přecenit.

3. 3. 71. E: ČNK

V korpusu se přepálit vyskytuje osmkrát, ale ani jednou ve významu definice. Vždy jde o přepálení něčeho ohněm.

3. 3. 72. Smažit

3. 3. 72. A: Definice ze slovníku

1. expr. hrát náruživě, se zápalem počítačové hry; pařit: smažit na počítači; o polední pauze smažili do zblbnutí

2. (co) slang. užívat zprav. tvrdé drogy; odjeli jsme do Prahy smažit a zase jsme se vrátili do léčebny; od třinácti do čtrnácti jsem drsně punkovala a smažila perník

Původně v prostředí narkomanů.

3. expr. intenzivně, s chutí vykonávat nějakou činnost: smažíme každý víkend; od půl druhé smažila jedna kapela za druhou

3. 3. 72. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	28	28	2	0	58
	Učiliště	27	18	3	0	48
	Celkem	55	46	5	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	48,3	48,3	3,4	0	
	Učiliště	56,3	37,4	6,3	0	
	Celkem	51,9	43,4	4,7	0	

3. 3. 72. C: Interpretace

Verbum smažit zná a používá často téměř 52 % respondentů, méně často jej používá 43,4 % respondentů, toto slovo nikdy neslyšelo necelých 5 % respondentů.

3. 3. 72. D: Poznámky

Významů, které respondenti napsali je více. Smažit jako **brát drogy** v dvaceti osmi případech, smažit jako **hrát hry** na počítači v dvaceti šesti případech. Dále se sloveso smažit používá jako synonymum pro sloveso **tancovat** a to ve čtyřech případech. A v dvaapadesáti případech napsali respondenti také **smažit jídlo** na oleji.

3. 3. 72. E: ČNK

V korpusu se sloveso smažit vyskytuje v sto sedmdesáti šesti případech, z toho pouze jeden ve významu drogovat. Ostatní jsou např. smažit jídlo, smažit se na slunci, smažit se v pekle, smažit se ve vlastní šťávě atd.

3. 3. 73. Zafinancovat

3. 3. 73. A: Definice ze slovníku

poskytnout na něco finance; financemi něco podpořit: generální dodavatel je schopen okamžitě zafinancovat start výstavby; firma zafinancovala nedaleký kruhový objezd

3. 3. 73. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	19	34	3	2	58
	Učiliště	18	22	8	0	48
	Celkem	37	56	11	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	32,8	58,6	5,2	3,4	
	Učiliště	37,5	45,8	16,7	0	
	Celkem	35	52,8	10,4	1,8	

3. 3. 73. C: Interpretace

Sloveso zafinancovat zná a používá 35 % respondentů často, příležitostně jej používá 52,8 % respondentů a nikdy toto slovo neslyšelo 10 % respondentů.

3. 3. 73. D: Poznámky

Pokud respondenti odpověděli, tak ve významu definice.

3. 3. 73. E: ČNK

V korpusu se vyskytuje sloveso zafinancovat šestnáctkrát a ve významu definice.

3. 4. zkratky

3. 4. 74. BSE

3. 4. 74. A: Definice ze slovníku

odb. bovinní spongiformní encefalopatie (mozkové onemocnění hovězího dobytka, tzv. nemoc šílených krav): v současnosti se považuje možnost přenosu BSE na člověka téměř za prokázanou, ale definitivní důkaz chybí; BSE jsou nakaženy i ovce, králíci nebo ryby

3. 4. 74. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	17	36	5	0	58
	Učiliště	10	14	24	0	48
	Celkem	27	50	29	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	29,3	62	8,6	0	
	Učiliště	20,8	29,2	50	0	
	Celkem	25,5	47,2	27,3	0	

3. 4. 74. C: Interpretace

Zkratku BSE zná a používá často 25,5 % respondentů, méně často 47,2 % respondentů a tuto zkratku nikdy neslyšelo 27,3 % respondentů.

3. 4. 74. D: Poznámky

Odpovědi byly většinou „nemoc šílených krav“, tak, jak to bylo uváděno v médiích.

3. 4. 74. E: ČNK

V korpusu se tato zkratka vyskytuje čtyři sta šedesát devětkrát.

3. 4. 75. DJ

3. 4. 75 A: Definice ze slovníku

diskžokej, dýdžej: nad mixážním pultem se sklánějí DJové; mít před sebou DJe; zvýšit informovanost DJs; pozvat na festival různé kapely a mnoho DJů

3. 4. 75. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	39	18	0	1	58
	Učiliště	32	13	3	0	48
	Celkem	71	31	3	1	106
V procentech (%)	Gymnázium	67,3	31	0	1,7	
	Učiliště	66,7	27	6,3	0	
	Celkem	67	29,3	2,8	0,9	

3. 4. 75. C: Interpretace

Zkratka DJ je mezi středoškoláky známá a užívaná, často ji používá 67 % respondentů, občas 29 % respondentů a nikdy ji neslyšeli pouze tři respondenti.

3. 4. 75. D: Poznámky

Co znamená zkratka DJ vědí všichni respondenti, kteří odpověděli.

3. 4. 75. E: ČNK

V ČNK je také velice frekventovaná a to hned v tisíc sto čtyřiceti pěti záznamech.

3. 4. 76. EDGE

3. 4. 76. A: Definice ze slovníku (z Wikipedie)

Enhanced Data rates for Global Evolution (EDGE) je vývojovým stupněm v technologii GSM po zavedení datových přenosů pomocí GPRS. Technologie EDGE nabízí několik metod a vylepšení, které umožňují dosáhnout efektivního přenosu dat a vysoké spektrální účinnosti v tomto úzkopásmovém buňkovém systému.

3. 4. 76. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	4	31	15	8	58
	Učiliště	4	13	29	2	48
	Celkem	8	44	44	10	106
V procentech (%)	Gymnázium	6,9	53,4	25,8	13,8	
	Učiliště	8,4	27	60,4	4,2	
	Celkem	7,6	41,5	41,5	9,4	

3. 4. 76. C: Interpretace

Tuto zkratku středoškoláci nepoužívají moc často, pouze 7,6 % ji zná a používá často, 41,5 % ji používá příležitostně a 41,5 % tuto zkratku nikdy neslyšelo.

3. 4. 76. D: Poznámky

Pokud respondenti napsali odpověď, tak byla většinou správná nebo blízká definici.

3. 4. 76. E: ČNK

V korpusu je pouze jedenáct záznamů této zkratky.

3. 4. 77. GPS

3. 4. 77. A: Definice ze slovníku (z Wikipedie)

Global Positioning System, (GPS) je družicový radiový dálkoměrný systém.

3. 4. 77. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	33	24	1	0	58
	Učiliště	22	18	8	0	48
	Celkem	55	42	9	0	106
V procentech (%)	Gymnázium	56,9	41,4	1,7	0	
	Učiliště	45,8	37,5	16,7	0	
	Celkem	51,9	39,6	8,5	0	

3. 4. 77. C: Interpretace

Zkratku GPS zná a používá často téměř 52 % respondentů, občas ji používá 39,6 % dotázaných a nikdy ji neslyšelo jen 8,5 % respondentů.

3. 4. 77. D: Poznámky

Odpovědi byly vždy správné.

3. 4. 77. E: ČNK

V ČNK je tři sta padesát osm záznamů této zkratky.

3. 4. 78. IT

3. 4. 78. A: Definice ze slovníku

informační technologie (mn. č.): v projektu se sdružili přední výrobci IT s cílem vytvořit společné standardy; na sestavení programu konference spolupracují přední odborníci českého IT; veškerý možný přínos IT; výdaje na IT; nástup nových IT

3. 4. 78. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	11	24	17	6	58
	Učiliště	10	9	29	0	48
	Celkem	21	33	46	6	106
V procentech (%)	Gymnázium	19	41,4	29,3	10,3	
	Učiliště	20,9	18,8	60,3	0	
	Celkem	19,8	31,1	43,5	5,6	

3. 4. 78. C: Interpretace

Zkratku IT používá často necelých 20 % respondentů, občas 31 % dotázaných a většina tj. 43,5 % respondentů tuto zkratku nikdy neslyšela.

3. 4. 78. D: Poznámky

Pokud respondenti napsali odpověď, byla většinou správná, až na dvě výjimky. Domnívali se, že jde o zkratku Itálie či o anglické slovo it, které v překladu znamená to.

3. 4. 78. E: ČNK

V korpusu je tisíc šest set osmdesát devět záznamů slova IT,

3. 4. 79. PR

3. 4. 79. A: Definice ze slovníku

[pí-ár] zkr. neskl. příd.

ve významu týkající se public relations (PR) v nových spojeních: PR agent, PR firma, PR články

3. 4. 79. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	2	16	32	8	58
	Učiliště	4	2	40	2	48
	Celkem	6	18	72	10	106
V procentech (%)	Gymnázium	3,4	27,6	55,2	13,8	
	Učiliště	8,4	4,1	83,3	4,2	
	Celkem	5,6	17	68	9,4	

3. 4. 79. C: Interpretace

Zkratku PR nikdy neslyšelo 68 % respondentů, pouze 5,6 % ji používá často a 17 % příležitostně.

3. 4. 79. D: Poznámky

Studenti si s touto odpovědí nevěděli moc rady, napsali i zkratku Přerova, citoslovce volání na koně „pr“ atd.

3. 4. 79. E: ČNK

Tato zkratka se vyskytuje v korpusu v tisíc třiceti případech.

3. 4. 80. Wi-Fi

3. 4. 80. A: Definice ze slovníku (z Wikipedie)

Wi-Fi je standard pro lokální bezdrátové sítě (*Wireless LAN*, *WLAN*). Cílem Wi-Fi sítí je zajišťovat vzájemné bezdrátové propojení přenosných zařízení a dále jejich připojování na lokální (např. firemní) síť LAN. S postupem času začala být využívána i k bezdrátovému připojení do sítě Internet. Wi-Fi zařízení jsou dnes prakticky ve všech přenosných počítačích a i v některých mobilních telefonech.

3. 4. 80. B: Tabulka

		Odpověď				Celkem
		A	B	C	0	
Počet respondentů	Gymnázium	25	30	2	1	58
	Učiliště	16	14	17	1	48
	Celkem	41	44	19	2	106
V procentech (%)	Gymnázium	43,1	51,8	3,4	1,7	
	Učiliště	33,4	29,2	35,4	2	
	Celkem	38,7	41,5	18	1,8	

3. 4. 80. C: Interpretace

Zkratku Wi-Fi zná a používá poměrně hodně respondentů, tj. 38,7 %, méně často ji používá 41,5 % a nikdy ji neslyšelo 18 % respondentů.

3. 4. 80. D: Poznámky

Opět, pokud studenti napsali odpověď, byla většinou správná.

3. 4. 80. E: ČNK

V korpusu je čtyřicet pět záznamů této zkratky.

4. Výčet odpovědí druhé otázky z dotazníku

4. 1. Počítačová hra, počítač

Počítačová hra: Pc hra, gamesa, game, pařba, game, smažka, gameska, gamblárna, počálka, pařmenka, gamble, zapářit hry (zahrát si)

Počítač: comp, počál, Pc, kompl, bedna, krám, komputer, písíčko, nořas, počik, smažkostroj, vergl

4. 2. Drogy, uživatelé drog, druhy drog

Drogy: éčko (extáze), smah (smaží se tvrdé drogy, takže substantivum vzniklo přechýlením ze slovesa smažit), mařena, mariánka, ganja, brko, zelené štěstí, tráva (kalk z angličtiny, grass), travka, travička, gája, lístek, cannabis (od slova marihuana, přesun významu, argot), herák, haša, heráč, háčko, hášek (heroin), perník, piko, péčko, peří, sníh (pervitin)

Uživatelé drog: smažič, smažák (ten, kdo „smaží“, užívá tvrdé drogy), vyhul, huliči, vyhulenci, (ti, kteří kouří, nebo-li „hulí“ marihuanu), závisláci (lidé závislí na nějaké droze), píchači (ti, kteří užívají drogy nitrožilně), sjezdař (ten, kdo „sjíždí“ nějakou drogu vdechtem do nosu), fetna, feřáci, fetky, drogan, drogisti, vygumy (různá pojmenování pro lidi, kteří užívají drogy).

4. 3. Televize

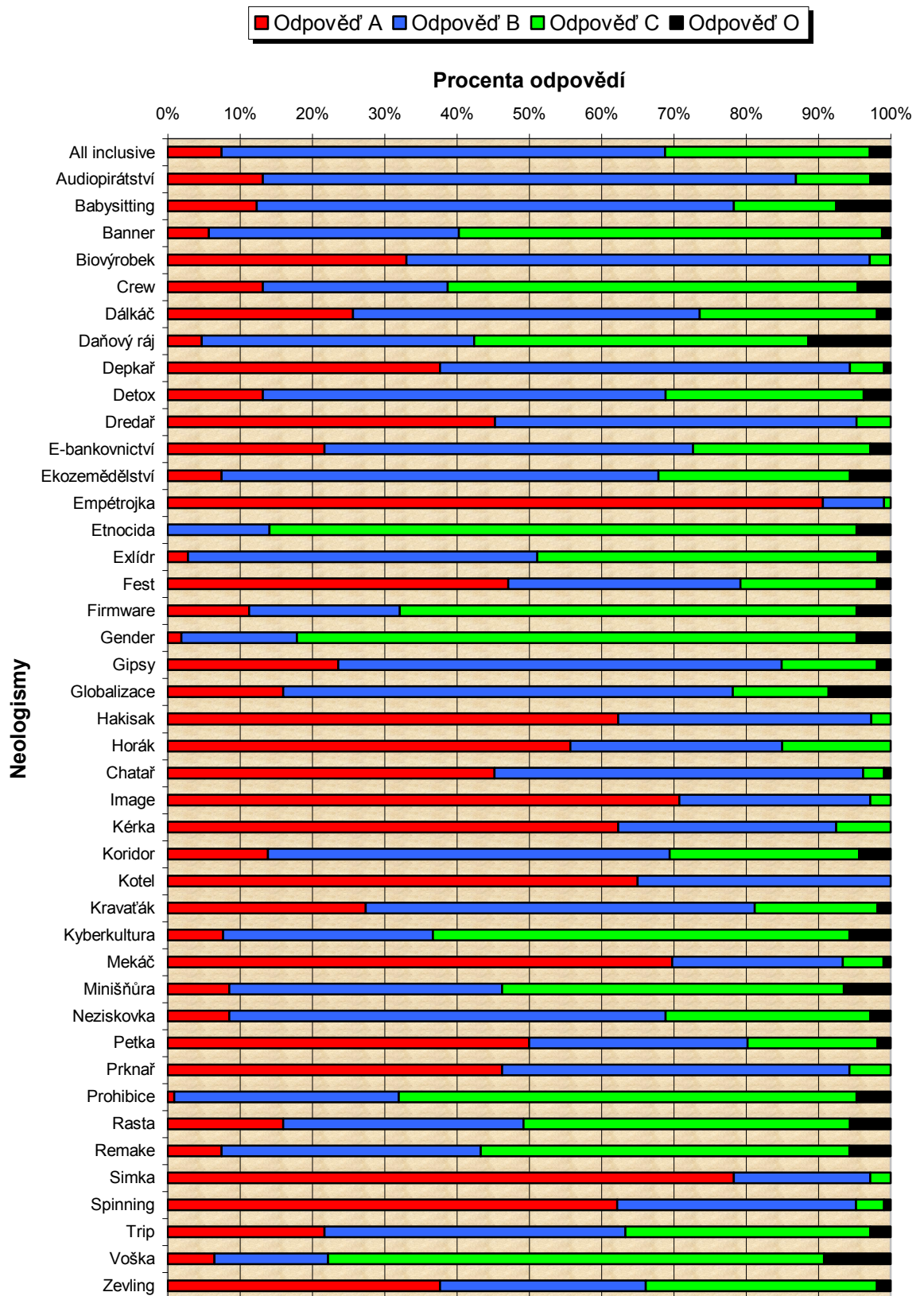
Bedna, telka, krám, krabice, krychle, kisna, plazma, oblbovačka, zblbovačka, čertova krabice, nudařina, křáp, tíví.

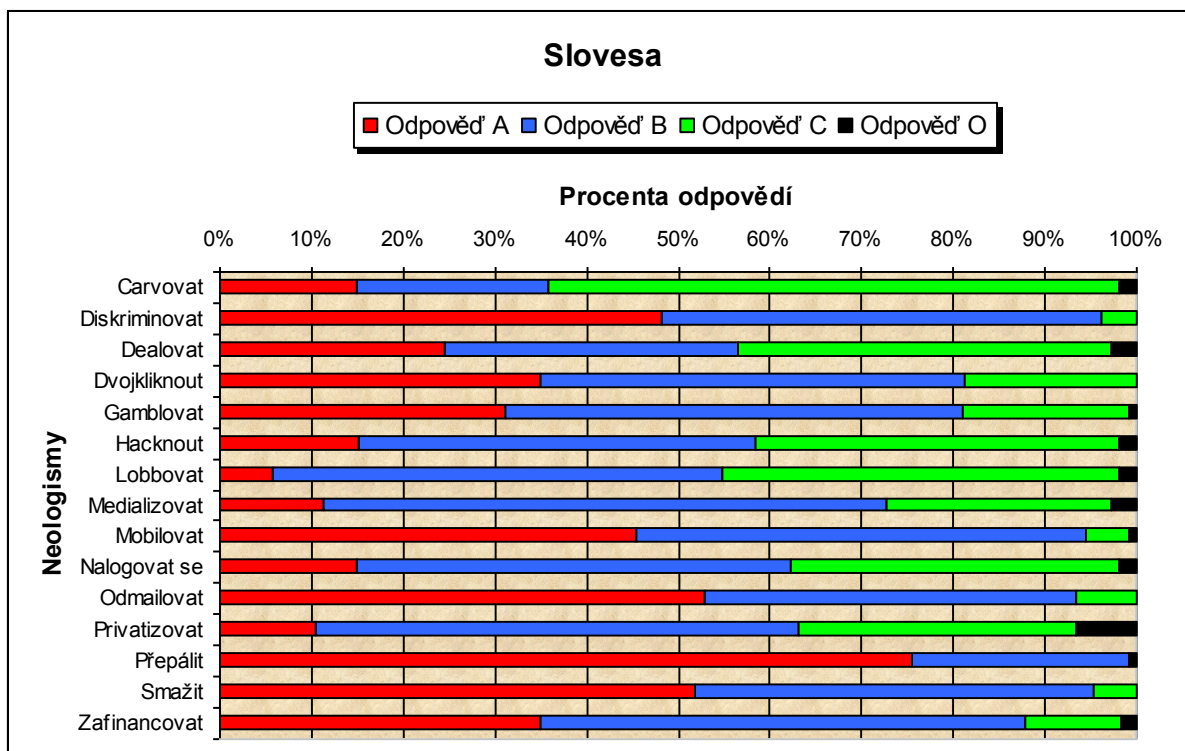
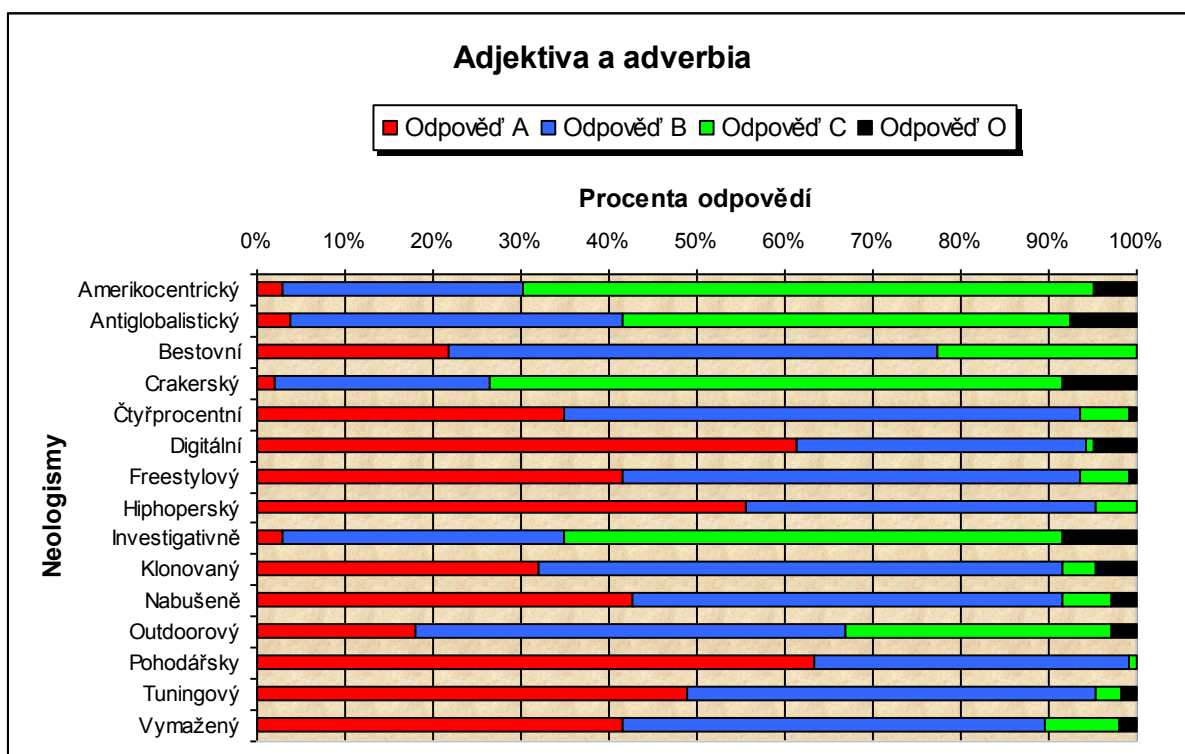
4. 4. Mobilní telefon

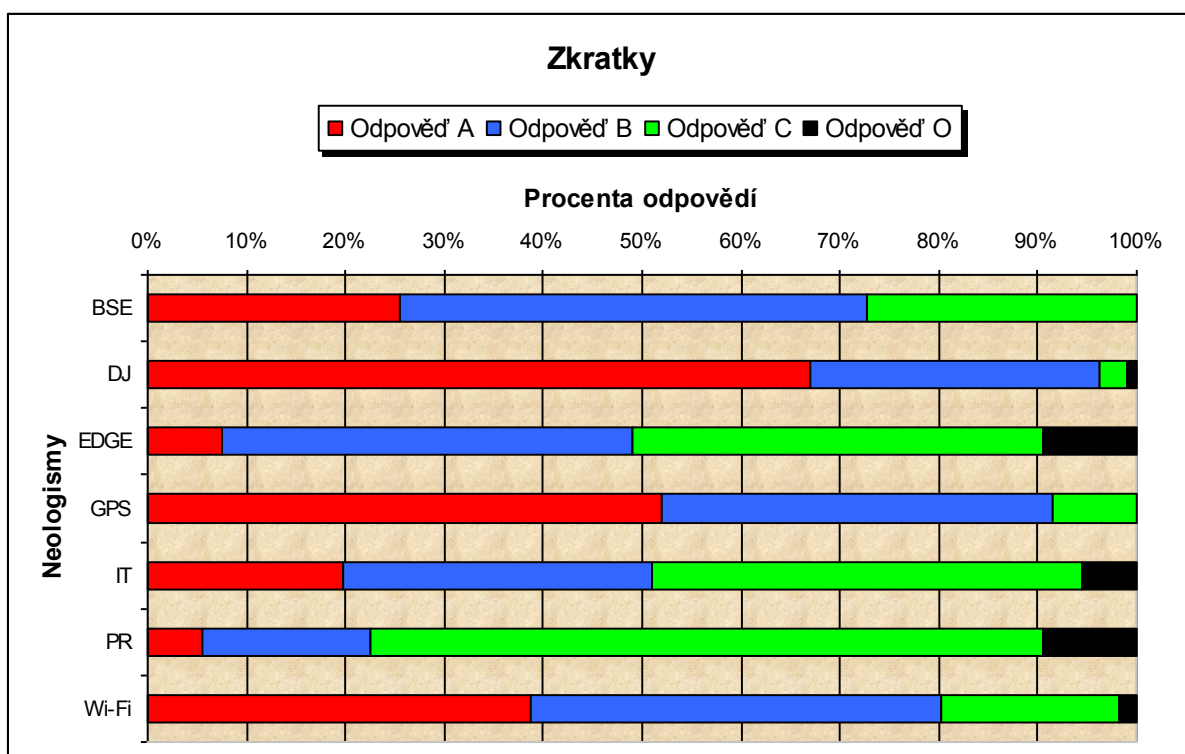
Founík, mazlíček, krabica, mob, phone, mobajl, harapant, cihla, debil, tvárnice, tydlifoun, fón, kraxna, shit, potvora, mobilek, vysílačka, telefón, kecafon, fon, sluchátko, tydl, tatranka.

5. Grafy

Substantiva

6. Závěr

6. 1. Celkové zhodnocení výsledků dotazníku.

Frekventovaná slova ve slovní zásobě středoškoláků (nad 60 % užívání)

Středoškolské mládeži na Prostějovsku jsou nejbližší tato slova: **empétrojka, simka, digitální, hakisak, image, kérka, kotel, mekáč, pohodářsky, přepálit, spinning a DJ**. Tyto neologismy překonaly v frekvenci častého užití u všech respondentů 60 %. Tzn., že tato slova používá často většina středoškolské mládeže a tato slova jsou tedy už součástí jejich slovní zásoby.

Zcela nepoužívaná slova ve slovní zásobě středoškoláků (do 10 % užívání)

Respondenti téměř nepoužívají tato slova: **all inclusive, banner, daňový ráj, ekozemědělství, etnocida, exlídr, gender, kyberkultura, minišňůra, neziskovka, prohibice, remake, voška, amerikocentrický, antiglobalistický, crackerský, investigativně, lobbovat, EDGE a PR**. Tato slova nepoužívá většina středoškolské mládeže. Z významu těchto slov je pochopitelné, že je středoškoláci moc nepoužívají.

Slova, která jsou významem známá, ale méně používaná, avšak mají možnost se dostat do centra slovní zásoby (občasné užívání nad 70 % a znalost neologického významu): **audiopiráství,**

babysitting, biovýrobek, dálkáč*⁶, depkař, dredař, e-bankovníctví, fest*, gipsy, globalizace, horák*, kotel*, chatař*, kérka, kravaták, petka, prknař, bestovní, čtyřprocentní, digitální, freestyleový, hipoperský, klonovaný, nabušeně, tuningový, diskriminovat, dvojkliknout, gamblovat, medializovat, mobilovat, smažit*, zafinancovat, BSE, GPS, Wi-Fi.

Výsledky této práce jsou bohaté. Zjistili jsme, která nová slova ze slovníku získala své uživatele a, která naopak, zůstala zapomenuta. Avšak jedná se pouze o uživatele středoškolského věku, kteří mají ve své mluvě určitá specifika. Zjistili jsme, že některá slova (např. simka, mekáč) jsou respondenty používána často, avšak v korpuse se nevyskytují vůbec. Zjistili jsme také, které homonymní významy slov v korpusu a v mluvě středoškolské mládeže převládají. A zjistili jsme rovněž, která nová slova, či nové významy sami středoškoláci vytvářejí (např. smažit, jako tancovat na diskotéce, být vysmažený = být hloupý atd.).

Tato práce je určitým nahlédnutím do aktuální mluvy středoškolské mládeže na Prostějovsku, která se samozřejmě vyvíjí a s časem mění. Podle výsledků můžeme alespoň posoudit a zhodnotit začleněnost některých neologismů do aktuální slovní zásoby mládeže a předpokládat budoucí vývoj. Zjistili jsme, že anglicismy zná poměrně hodně uživatelů, většina respondentů jim rozumí a používá je. Neologismus **simka** je už natolik začleněný, že jej používá téměř osmdesát procent respondentů. Toto slovo se dokonce už objevilo i v samoobsluze telefonního operátora, zřejmě se už chápe jako všeobecně známé. V korpuse ovšem není ani jeden výskyt. Slovo **empétrojka** se už začlenilo do centra slovní zásoby u devadesáti procent respondentů. Středoškoláci jej používají velice často a tudíž jej můžeme označit za živé, ustálené a užívané slovo. Zarážející je, že se toto slovo v korpuse vyskytuje pouze dvakrát. Takové výsledky přináší tato práce. A doufejme, že je přínosem pro bádání v oblasti neologismů a vývoje českého jazyka.

⁶ *Slova označená hvězdičkou dosáhla procentuálního výsledku díky polysémnosti slova. Výrazy, které byly napsány respondenty nebyly vždy neologismy (viz hodnocení jednotlivých neologismů).

7. Použitá literatura

- Lotko, E.: Slovník *lingvistických terminů pro filology*, UP v Olomouci, 2005.
- Kol. autorů: *Příruční mluvnice češtiny*, Nakladatelství Lidové noviny, Brno, 1995.
- Jílek, Viktor: *Lexikologie a stylistika*, Olomouc, 2005.
- Martincová, O. a kol: *Nová slova v češtině: slovník neologismů 2*, Praha, Academia, 2004.
- Martincová, O a kol: *Neologizmy v dnešní češtině*. Praha, Academia, 2005.
- Čejka, M.: *Česká lexikologie a lexikografie*. Brno 1992.
- Český národní korpus - SYN2005*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2005. Dostupný z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz>>.
- Český národní korpus - SYN2000*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2000. Dostupný z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz>>.
- Český národní korpus - ORAL2006*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2006. Dostupný z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz>>.
- www.ucnk.ff.cuni.cz
- www.wikipedia.cz